

Deloitte.

Seizoen 21/22

Socio-economische impactstudie van de Pro League op de Belgische economie

Juni 2023

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	3
2. Samenvatting van het rapport	4
3. Inleiding	7
4. De evolutie van professioneel voetbal in België	9
Inkomsten Belgische voetbalclubs	10
Ticketinkomsten	12
Uitzendrechten	13
Sponsoring & reclame	14
UEFA-prijzengeld	16
UEFA Ranking	18
Kosten Belgische voetbalclubs	19
Spelerssalarissen	19
Transfers	21
Transfer saldo	21
Makelaarscommissies	23
Case study	24
Vrouwenvoetbal	26
5. Sociale en economische impact	27
Sociale impact	28
Football & Community	28
Fans	30
Jeugd	31
Economische impact	32
Totale productie	33
Bruto toegevoegde waarde	34
Job creatie	35
Belasting bijdrage	36
6. Slotwoord	38
7. Appendix	39
Scope	41
Methodologie	42
Directe impact	44
Indirecte impact	45
Geïnduceerde impact	46
Contactpersonen	48

1. Voorwoord

Voorwoord Lorin Parys

Gedurende de COVID-19 pandemie keken we allemaal reikhalzend uit naar het samenzijn met vrienden en familie, om samen overwinningen te vieren en verenigd te worden via een gemeenschappelijk doel. Toen de COVID-bepalingen geleidelijk afnamen, begon het Belgische voetbal die behoefte in de samenleving opnieuw in te vullen. De clubs herstelde zich na de pandemie, vergezeld met een economische veerkracht en een krachtige motor voor sociale verandering.

Voor het seizoen 21/22 wisten onze Pro League clubs een economische bijdrage te realiseren van € 1,2 miljard, een stijging van 24%, waarmee de desastreuze impact van COVID-19 teniet werd gedaan. Hierdoor werden eveneens 642 extra banen gecreëerd, wat neerkomt op een totaal van 5.136 jobs via de organisatie van het professionele voetbal in België. De bijdragen van onze clubs aan de staatskas stegen met € 27,2 miljoen (i.e., + 30%), wat resulteerde in een totale bijdrage van € 117 miljoen. Deze stijging is voornamelijk te wijten aan de toename in loonbelastingen en sociale bijdragen voor het tewerkstellen van professionele voetballers.

Naast een grote toename in economische bijdrage, verhoogden Belgische clubs hun maatschappelijke bijdrage via een totaal aan 311 sociale projecten waarvoor € 2,5 miljoen werd voorzien. Onderdeel van deze projecten waren verscheidende initiatieven ter ondersteuning van 99 lokale amateurclubs, wat een impact had op ongeveer 18.000 voetballers. Het aantal G-voetbalteams dat steun kreeg van onze clubs verdubbelde t.o.v. het seizoen 20/21 tot 35 teams. Deze ondersteuning gaf 779 G-voetballers de kans om deel te nemen aan de sport en deel uit te maken van een sportieve gemeenschap.

De totale inkomsten gegenereerd door onze clubs bereikten een record van € 381,5 miljoen, wat de veerkracht van onze competitie demonstreert. Opmerkelijk is dat vanaf seizoen 21/22 ticketinkomsten niet langer de meest prominente inkomstenstroom van onze clubs zijn, Uitzendrechten en Sponsoring & Reclame vormen momenteel de grootste inkomstenstromen met respectievelijk bijna € 100 miljoen en € 83 miljoen aan inkomsten. Deze evolutie is in lijn met de mediatisering van het voetballandschap, waardoor clubs ons geweldig voetbalproduct verder kunnen exploiteren zonder beperkt te worden door de inherente limiet op ticketinkomsten (i.e., het maximum aantal bezoekers en wedstrijden in een seizoen). Een andere manier om ons voetbalproduct te exporteren is via uitgaande transfers. Door de jaren heen zorgden onze clubs voor voldoende groeikansen en investeerden ze consequent in jong talent, wat er uiteindelijk toe leidde dat België de derde voorkeurspartner werd voor transfers uit de 'Big Five' competities (i.e., het Verenigd Koninkrijk, Spanje, Frankrijk, Duitsland en Italië), exclusief transfers tussen de 'Big Five' competities zelf. Voor het seizoen 22/23 verkocht België spelers voor een totale waarde van € 210 miljoen aan de 'Big Five', waarvan 70% afkomstig was van onze G6-clubs.

In ons vorig verslag spraken we over het belang van een top 10-positie in de UEFA-landenranglijst, gezien de mogelijkheden tot sportontwikkeling en de snelst groeiende inkomstenstroom die een direct kwalificatieticket voor de Champions League met zich meebrengt. Met de nodige trots kunnen we mededelen dat ons land 5 plaatsen stijgt in 22/23, waardoor we op een illustere 8ste plaats belanden en alleen Nederland en Portugal nog tussen ons en de 'Big Five' staan. Om deze positie te vrijwaren, blijven doordachte en consistente investeringen in jeugd, vrouwenvoetbal, G-voetbal en lokale sociale programma's noodzakelijk.

Lorin Parys
CEO Pro League

Voorwoord Sam Sluismans

Het Belgisch professioneel voetbal kon een aanzienlijke inkomstengroei tijdens het seizoen 21/22 realiseren, ondanks de nasleep van COVID-19 en een Europese campagne met beperkt succes voor de clubs. Deze groei werd voornamelijk gedreven door de opleving van zowel de inkomsten uit ticketverkoop (i.e., + 149%) als de commerciële inkomsten (i.e., + 160%), die respectievelijk € 83 miljoen en € 49 miljoen bedroegen. Door de toenemende mediatisering en commercialisering van het voetbal zijn uitzendrechten en sponsoring in het seizoen 21/22 naar voren gekomen als dominante inkomstenstromen. Een andere inkomstenstroom die toeneemt in belang voor Belgische clubs, voornamelijk G6, is het UEFA-prijzengeld dat in 21/22 met 11% daalde. Deze inkomstenstroom zal sterk toenemen in het volgende jaarverslag gegeven het Europese succes van de Belgische clubs in 22/23.

In 21/22 verbeterde de financiële situatie van het professioneel voetbal niet drastisch, aangezien er een gezamenlijk verlies van € 156 miljoen werd vastgesteld. Een evaluatie van de kostenevolutie toont aan dat de stijging van de kosten een halt werd toegeroepen door overkoepelende en club specifieke initiatieven. De meest in het oog springende kostenpost van de Belgische clubs zijn de loonkosten, die met 22% zijn gestegen. Deze stijging werd enerzijds veroorzaakt door een grote toename van het aantal spelers onder contract (i.e., + 28%) en anderzijds door de fiscale hervormingen van januari 2022 die van invloed zijn op de sociale bijdragen en de bedrijfsvoorheffing. Ondanks dat de totale loonkosten/inkomstenverhouding van 20/21 normaliseren door de inkomsten te verhogen en het gemiddelde spelerssalaris te reduceren.

Tegelijkertijd konden de Pro League en de Belgische clubs hun sociale rol verder uitbreiden door nog meer betekenisvolle sociale projecten te initiëren (i.e., + 15). Naast sociale investeringen, alloceren Belgische clubs consequent en in toenemende mate meer budget toe aan talentdetectie en -ontwikkeling, wat de strategische waarde van jeugdspelers en uitgaande transfers in het werkings- en bedrijfsmodel van de clubs benadrukt.

Sam Sluismans
Partner Deloitte België

2. Samenvatting van het rapport

Evolutie van het profvoetbal: Kerncijfers van seizoen 21/22

De totale opbrengsten bedroegen

€ 381,5 miljoen

een stijging van 31% ten opzichte van 20/21

Verhouding van loonkost tot inkomsten:

72%

daling van 7% door een stijging van de totale omzet

Zowel ticketverkoop als commerciële inkomsten stegen met respectievelijk

149% en 160%

Netto transferresultaat:

€ 42 miljoen

+ 11%

Uitzendrechten bedroegen

€ 100 miljoen

goed voor 26% van de totale inkomsten

Makelaarscommissies:

€ 30 miljoen

een daling van 12%

UEFA-prijzengeld

€ 56 miljoen

- 11% vergeleken met 20/21 door een beperkte Europese campagne

De Top 5 makelaars vergaarde

26% van de totale commissies,

een daling van 21% in relatief aandeel

Aan inkomsten uit sponsoring

€ 94 miljoen

+ 18% vergeleken met 20/21

Belgisch talent getransfereerd naar de 'Big Five' competities voor

€ 99 miljoen

In seizoen 21/22

Gemiddeld bruto jaarsalaris van

€ 253.000

vergeleken met € 266.000 in 20/21

Vrouwelijke spelers:

1.448 jongeren,

geboren na 1998, actief in de nationale (jeugd) vrouwenteams

Kernboodschappen sociale impact

311 sociale projecten in 2021

15 meer dan in 20/21 en terug naar het niveau van vóór de COVID-pandemie

Jaarlijks beschikbaar gesteld budget voor sociale projecten:

€ 2,5 miljoen

+ 8%

Deelnemers aan projecten:

96.478

G-teams ondersteund:

35

+ 17

G-voetbalspelers:

779

+ 233

Aantal amateurclubs ondersteund

99

Vrijwilligers

3.349

Aantal uren vrijwilligerswerk:

326.000

Belgische jeugdspelers (jonger dan 23 jaar oud):

Aantal gespeelde minuten

68.440

8% van het totaal aantal gespeelde minuten

Aantal jeugdcontracten:

359

+ 65

Investering in ontwikkeling van jeugdspelers

€ 58 miljoen

+16%

Kernboodschappen economische impact

Bruto opbrengst:

€ 1,2 miljard

+ 24% vergeleken met 20/21

Bruto toegevoegde waarde

€ 759 miljoen

steeg met 15%

Werkgelegenheid bereikte een recordhoogte met

5.136 jobs

Netto belastingbijdrage:

€ 117 miljoen

BTW bijgedragen:

€ 101 miljoen

Fans:

Geregistreerde fanclubs:

467

Volgers op sociale media:

11,9 miljoen

+ 51%

3. Inleiding

Dit zesde rapport onderzoekt, net als de vorige edities, de economische en sociale impact van het Belgische profvoetbal op de Belgische economie aan de hand van grondige kwantitatieve en kwalitatieve analyses. Het rapport focust voornamelijk op het seizoen 21/22 met bijkomende vergelijkingen tussen de seizoenen 17/18 en 21/22 om opkomende trends te identificeren en te bespreken.

Omdat de recente groei en sportieve prestaties van RAFC ervoor hebben gezorgd dat deze meer op één lijn liggen met de oorspronkelijke G5-clubs, zullen in deze editie de clubs voor het eerst ingedeeld worden in G6- en K12-clubs. Deze her-categorisering is nodig om accurate vergelijkingen tussen de verschillende clubcategorieën te garanderen. Tijdens de vergelijkingen en berekeningen tussen voorgaande seizoenen is voldoende aandacht besteed aan RAFC als nieuw lid van de G6-categorie om geen verkeerde conclusies te trekken.

Het rapport begint met een uitgebreid overzicht van de financiële cijfers voor clubs in de Pro League, waarbij verschillende factoren onderzocht worden die zowel hun inkomsten als kosten beïnvloeden. Er werd gedurende de analyses extra nadruk gelegd op de nasleep van de COVID-19 pandemie en de fiscale hervormingen die vanaf januari 2022 zijn doorgevoerd.

Het tweede deel van het rapport beschrijft de economische impact van voetbal op de Belgische economie en onderzoekt bijkomend de sociale rol en bijdrage van het voetbal. De economische impact wordt beoordeeld door de bruto productie, de bruto toegevoegde waarde, de werkgelegenheid en de fiscale bijdragen van het professionele voetbal tot de Belgische economie te berekenen. De economische relevantie van professioneel voetbal heeft zich sterk hersteld nu de inkomstenstromen weer zijn toegenomen en fiscale hervormingen zijn doorgevoerd. De sociale impact wordt gemeten door aspecten zoals voetbalgemeenschappen, het aantal fans, sociale projecten en investeringen in jeugdontwikkeling te onderzoeken. Het sociaal engagement van de clubs is consistent gebleven gedurende de COVID-19 pandemie en is zelfs toegenomen tijdens het seizoen 21/22.

Tot slot is bovenstaande analyse verrijkt met een casestudy, waarbij een diepgaande analyse werd uitgevoerd naar de Belgische transfermarkt en de relevantie van Belgische transfers op de internationale voetbalmarkt.

4. De evolutie van professioneel voetbal in België

Inkomsten Belgische voetbalclubs

Tussen 2017 en 2022 zagen Belgische voetbalclubs hun totale operationele inkomsten (exclusief transferinkomsten) gestaag groeien met 4% per jaar. Het rapport van vorig jaar bevatte een uitgebreide analyse van de diepgaande impact van de coronapandemie op het Belgisch voetbal, die leidde tot een aanzienlijke daling van de operationele inkomsten met 22%. Het seizoen 21/22 begon met een geleidelijke heropening van de Belgische competitie, waardoor het voetballandschap zich kon herstellen. In het seizoen 21/22 bedroegen de operationele inkomsten € 381,5 miljoen, een stijging van 31% (i.e., + € 90,8 miljoen), wat meer is dan de operationele inkomsten van alle eerder geanalyseerde seizoenen.

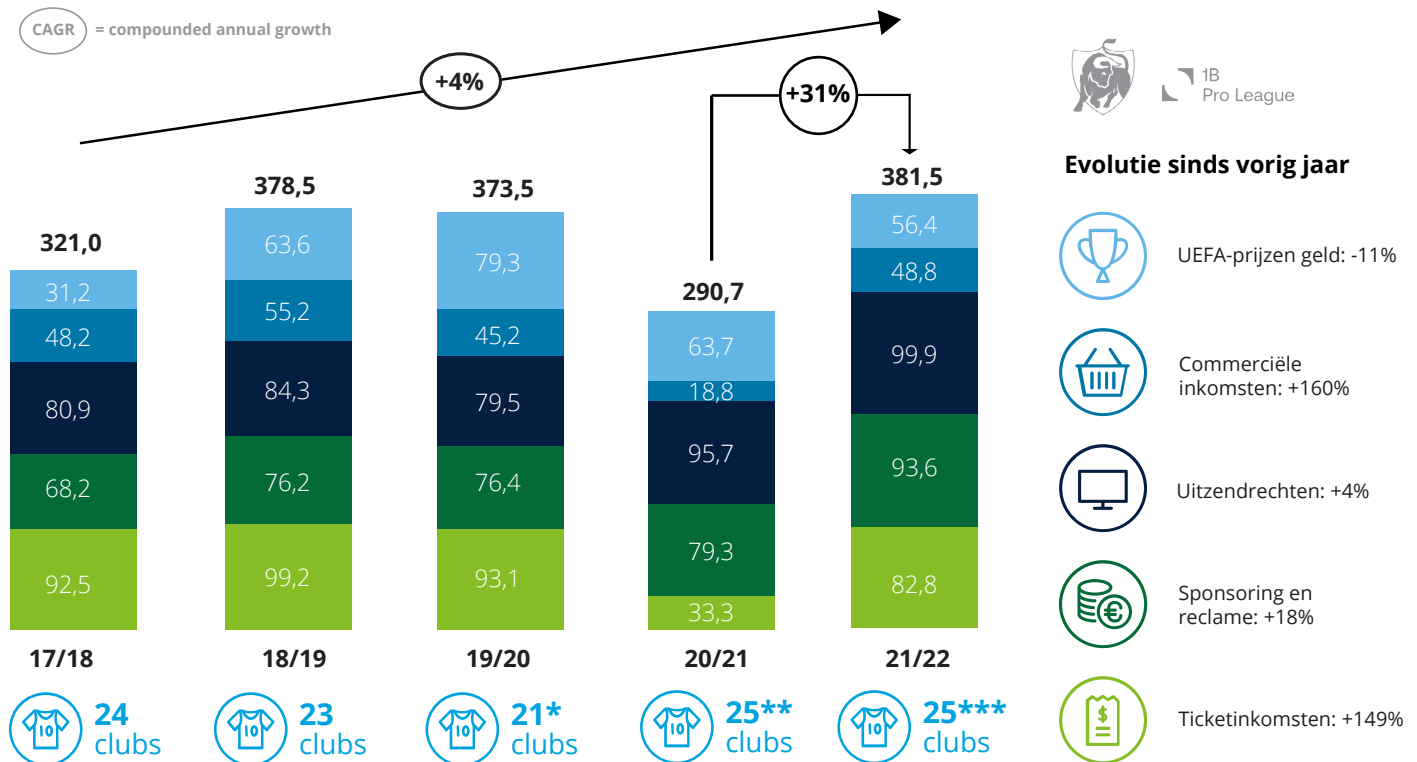
De inkomsten uit ticketverkoop en commerciële activiteiten droegen het meest bij tot de stijging van de operationele inkomsten. De ticketinkomsten vertoonden een opmerkelijk herstel van 149% (i.e., + € 49,5 miljoen) doordat voetbalstadia geleidelijk werden opengesteld voor fans en toeschouwers. De commerciële inkomsten stegen met 160% (i.e., + € 30 miljoen), aangezien deze gekoppeld zijn aan ticketverkoop en het aantal toeschouwers. Deze cijfers tonen een significant herstel, vooral wanneer rekening wordt gehouden met het feit dat het begin van het seizoen 21/22 werd gekenmerkt door tal van onzekerheden (e.g., COVID-Safe ticketing, beperkingen voor

uitfans, etc.). Tijdens de eerste 6 maanden van het seizoen¹ waren er een beperkt aantal wedstrijden aan volledige stadioncapaciteit, wat een volledige herstel van de ticketverkoop en de commerciële inkomsten weerhield.

Inkomstenstromen die geen significante hinder ondervonden van deze onzekerheden zijn het UEFA-prijzengeld, sponsoring & reclame en uitzendrechten. Het UEFA-prijzengeld daalde met € 7,3 miljoen (i.e., - 11%), gezien het beperkte succes van de Belgische clubs tijdens hun Europese campagnes. De clubs konden echter hun commerciële aantrekkingskracht wel versterken doordat de inkomsten uit sponsoring & reclame toenamen met € 14,3 miljoen (i.e., + 18%), waarvan € 4,6 miljoen afkomstig is van gerelateerde sponsoring². Uitzendrechten blijven de belangrijkste bron van inkomsten voor Belgische clubs en namen toe met 4%, resulterende in bijna € 100 miljoen inkomsten aan uitzendrechten.

Ondanks de nasleep van de COVID-19 crisis, de daaruit voortvloeiende beperkingen en een Europese campagne met beperkt succes voor onze clubs, toonde Belgisch professioneel voetbal veerkracht en slaagde het erin om een record te bereiken inzake operationele inkomsten van € 381,5 miljoen.

Figuur 1: Evolutie van inkomstenstromen van Belgische profclubs (€ miljoen)

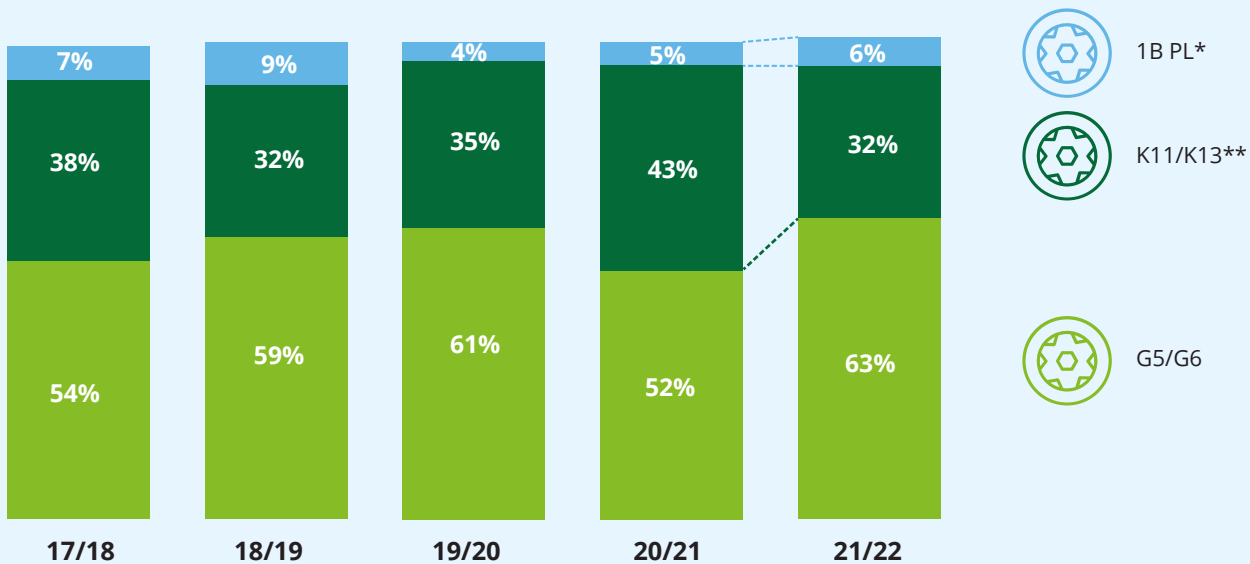

(*) Gegevens van AFC Tubize niet beschikbaar in 18/19; gegevens van Virton, Lokeren & Roeselare niet beschikbaar in 19/20 wegens faillissement
 (**) 18 clubs in 1A en 7 in 1B, Club NXT niet meegerekend want opgenomen in de jaarrekening van Club Brugge KV
 (***) 18 clubs in de Jupiler Pro League, verdeeld in G6 en K12

Als we kijken naar de relatieve inkomstenverdeling tussen clubs, valt op dat G6-clubs een aanzienlijke relatieve stijging van 9 procentpunten hebben verwezenlijkt, terwijl K12-clubs een daling van 9 procentpunten diende te verwerken. Deze verschuiving wordt voornamelijk veroorzaakt door de overgang van RAFC van de K-categorie naar de G-categorie. Tot slot is er een stijging te zien in het relatieve inkomstenaandeel van 1B, van 5% naar 6%, die voornamelijk wordt veroorzaakt door de sterke stijging van hun sponsorinkomsten (i.e., + 73%).

De volgende secties van het rapport zullen dieper ingaan op de belangrijkste inkomstenbronnen van Belgische clubs om hun relevante drijfveren te identificeren en trends over de afgelopen 5 seizoenen te bespreken.

Figuur 2: Evolutie van het relatieve aandeel in inkomsten per clubcategorie (relatief aandeel %)

(*) Gegevens van AFC Tubize zijn niet beschikbaar voor 18/19; gegevens van Virton, Lokeren & Roeselare niet beschikbaar in 19/20 wegens faillissement
 (***) 18 clubs in 1A en 7 in 1B, Club NXT niet meegerekend want opgenomen in de jaarrekening van Club Brugge KV

¹ Sporza: <https://sporza.be/nl/2022/02/14/code-oranje-in-de-jpl-opnieuw-bijna-volle-stadions-uitfans-en-eten-drinken~1644846760457/>

² Gerelateerde sponsoring = sponsoring door bedrijven die verwant zijn aan de eigenaar of voorzitter van de club

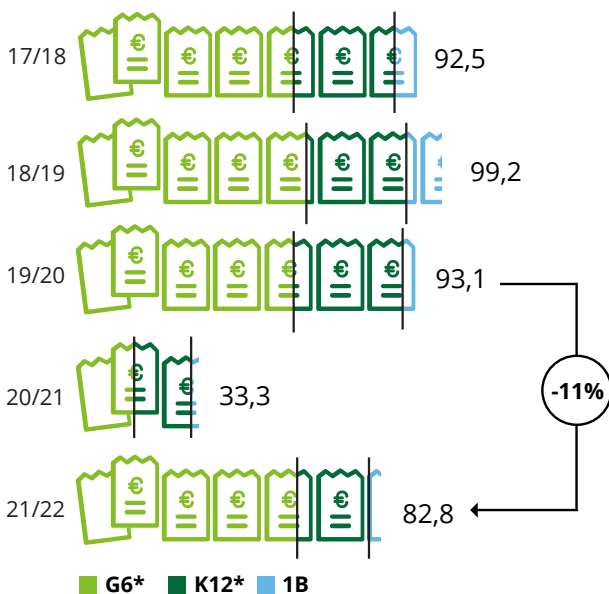
Ticketinkomsten

Ticketinkomsten zijn afkomstig uit de verkoop van tickets en abonnementen voor zowel nationale als UEFA-competities. Ticketverkoop was de belangrijkste inkomstenbron voor Belgische clubs tussen 2015 en 2019 met een relatief gemiddeld aandeel van 28%. De COVID-19 pandemie en dalende stadionbezoeken (o.a. door mediatisering) zorgde voor een stelselmatig daling inzake relevantie van ticketinkomsten. In seizoenen 21/22 zakten de inkomsten uit ticketverkoop naar de derde plaats met een relatief inkomstenaandeel van 22%, na inkomsten afkomstig uit uitzendrechten (i.e., 26%) en sponsoring & reclame (i.e., 25%). Hoewel ticketverkoop een significante stijging van 149% demonstreerde in het seizoen 21/22, met een totaal van € 82,8 miljoen, was er nog steeds een achterstand merkbaar t.o.v. het seizoen 18/19 (i.e., € 99,2 miljoen) en het seizoen 19/20 (i.e., € 93,1 miljoen) van respectievelijk -17% en -11%.

Zoals aangegeven in het rapport van vorig jaar bleef de pandemie een sterke limiterende factor voor ticketinkomsten, aangezien beperkingen slechts geleidelijk aan afgebouwd werden in de eerste 6 maanden van het seizoen, met zelfs een volledig verbod op bezoekers tussen 26 december en 28 januari. Concreet voor de Jupiler Pro League werden 12 wedstrijddagen of 107 wedstrijden gespeeld zonder dat uitfans de wedstrijd konden bijwonen en werden 3 wedstrijddagen of 32 wedstrijden achter gesloten deuren georganiseerd. Vanaf 18 februari³ mochten clubs wederom 80% - 100% van hun stadioncapaciteit benutten.

De stijging van bijna € 50 miljoen in seizoen 21/22 met betrekking tot ticketinkomsten werd voornamelijk gedreven door een sterke toename van inkomsten uit de nationale competitie (i.e., + 162%; + € 31,4 miljoen) en uit 'overige' ticketinkomsten (i.e., + 91%; + € 12,5 miljoen). Overige ticketinkomsten bestaan voornamelijk uit VIP-

Figuur 3: Evolutie van inkomsten uit ticketverkoop (€ miljoen)

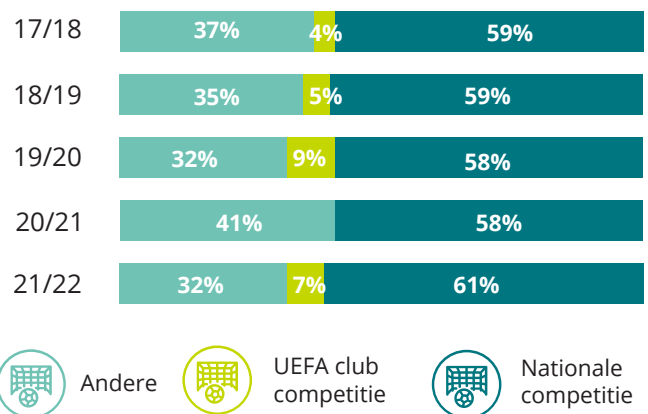
(*) K11 in seizoenen 18/19, K12 in seizoenen 19/20 en 21/22, K13 in seizoenen 20/21 en G6 vanaf seizoenen 21/22

tickets en ledenbijdragen. De ticketinkomsten uit UEFA-wedstrijden stegen met € 5,6 miljoen in 21/22, aangezien alle wedstrijden in Europese competities in 20/21 achter gesloten deuren werden georganiseerd.

Een centraal element bij het bepalen van de ticketinkomsten is de gemiddelde ticketprijs om een wedstrijd bij te wonen. Een analyse van de prijsevolutie voor een ticket voor het Belgisch voetbal tussen de seizoenen 17/18 en 21/22 geeft een opmerkelijke trend weer. Tijdens deze periode zijn de ticketprijzen in de Jupiler Pro League gemiddeld met bijna 55% gestegen⁴, wat de groeipercentages in andere Europese competities overtreft. Ter vergelijking: de ticketprijzen in de Premier League stegen gemiddeld met 32%, terwijl de stijgingen in de Eredivisie en Bundesliga respectievelijk slechts 18% en 10% bedroegen. Ondanks deze groei is het opmerkelijk dat de ticketprijzen in de Jupiler Pro League relatief betaalbaar blijven in vergelijking met veel andere Europese competities. In het seizoen 21/22 kostte een gemiddelde zitplaats achter het doel in de Jupiler Pro League bijvoorbeeld gemiddeld € 41, terwijl een zitplaats langs de zijlijn € 44 kostte. De ticketprijzen voor gelijkaardige plaatsen in de Bundesliga lagen daarentegen aanzienlijk hoger, met een gemiddelde van € 88 voor een zitplaats achter het doel en € 128 voor een zitplaats langs de zijlijn.

Vooruitblikkend naar het seizoen 22/23 wordt verwacht dat de inkomsten uit ticketverkoop volledig zullen herstellen en de niveaus van vóór de pandemie zullen bereiken, gegeven de afwezigheid van COVID-19-gerelateerde beperkingen.

Figuur 4: Evolutie van inkomstenbronnen uit ticketverkoop (relatief aandeel %)

³ Sporza: <https://sporza.be/nl/2022/02/14/code-oranje-in-de-jpl-opnieuw-bijna-volle-stadions-uitfans-en-eten-drinken~1644846760457/>

⁴ Sportmagazine: <https://sportmagazine.knack.be/voetbal-belgie/onderzoek-prijs-voor-belgische-voetbaltickets-in-vijf-jaar-tijd-met-meer-dan-50-gestegen/>

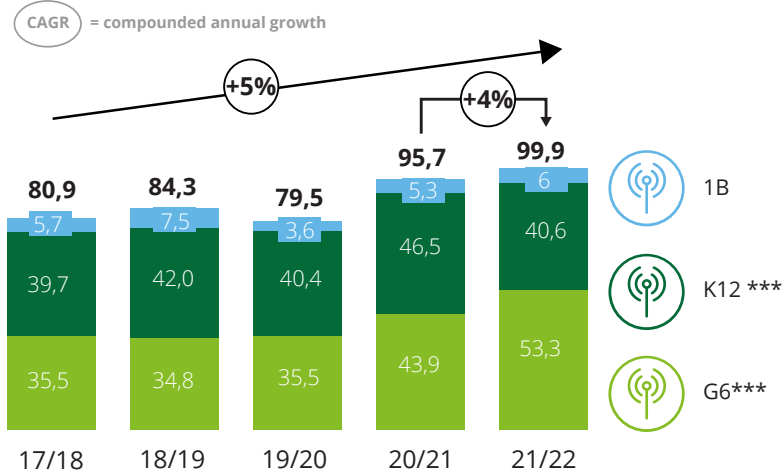
Uitzendrechten

Inkomsten afkomstig van uitzendrechten blijven een essentieel onderdeel voor Belgische clubs en vormen één van de belangrijkste inkomstenbronnen. Uitzendrechten zijn goed voor 26% van de totale inkomsten van de clubs, of bijna € 100 miljoen, met een jaarlijkse stijging van 5% tussen 17/18 en 21/22. Opvallend is dat de G6 meer dan de helft van de totale inkomsten van uitzendrechten voor zijn rekening nam, goed voor een stijging van 21% in het relatieve aandeel. Echter kan deze evolutie volledig toegeschreven worden aan de integratie van RAFC in de G-categorie.

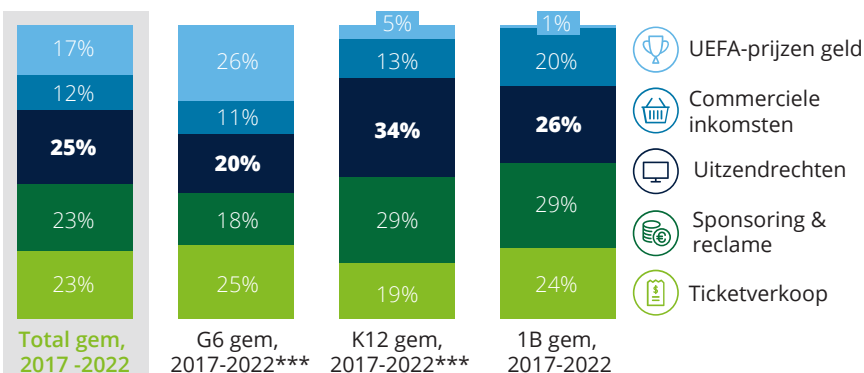
Een analyse tussen G6, K12 en 1B, toont aan dat het businessmodel van K12 afhankelijker is van inkomsten afkomstig uit uitzendrechten (i.e., 34% van de totale inkomsten) dan dat van G6 (i.e., 22% van de totale inkomsten). Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door de hogere inkomsten afkomstig van de Europese campagnes van de G6-clubs.

De verwerving van de exclusieve uitzendrechten voor alle competities van de Pro League (i.e., Jupiler Pro League, Challenger League, de Women Super League, de Crocky Cup, de Supercup en de E-Pro League) door Eleven Sports in het seizoen 20/21 zorgde voor een significante stijging van de uitzendinkomsten met 20% (i.e., € 16,3 miljoen). Het vaste contract van Eleven Sports, dat loopt tot 24/25, bevat betalingen die jaarlijks stijgen met een vooraf bepaald percentage, wat de toename van € 4,2 miljoen in uitzendinkomsten in 21/22 verklaart.

Figuur 5: Evolutie inkomsten van uitzendrechten per clubtype* (€ miljoen)

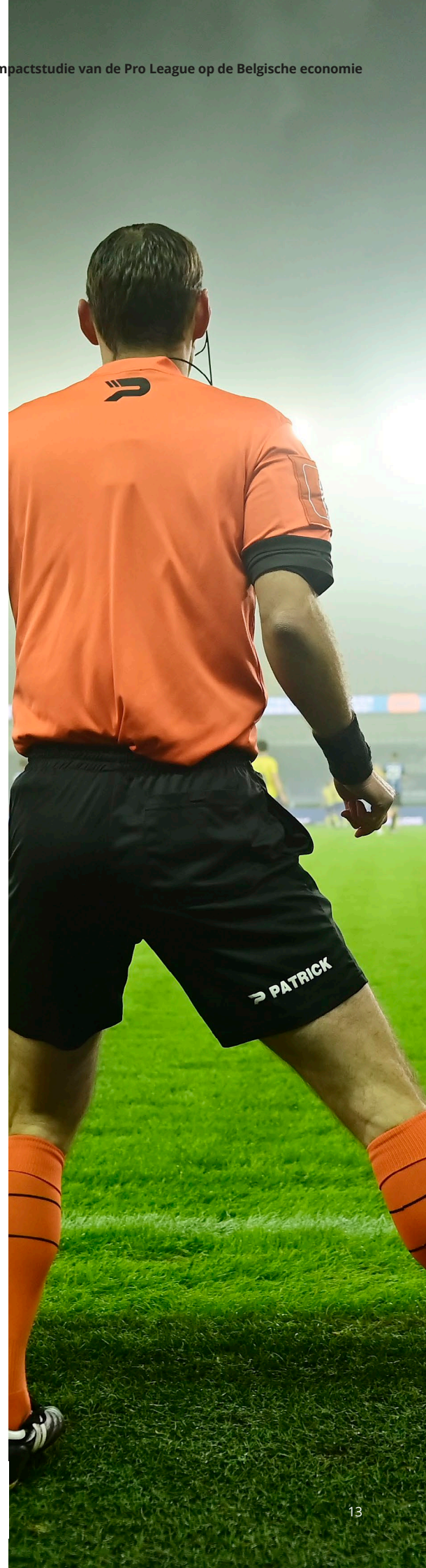
Figuur 6: Gemiddelde van inkomstenstromen tussen 17/18 en 21/22 per clubtype* (€ miljoen en relatief aandeel %)

(*) Inkomsten omvatten die van de Jupiler Pro League, de 1B Pro league en de Crocky Cup

(**) Gegevens van RE Virton, KSC Lokeren & SV Roeselare niet beschikbaar in 19/20 wegens faillissement

(***) K11 in seizoenen 18/19, K12 in seizoenen 19/20 en 21/22, K13 in seizoenen 20/21 en G6 vanaf seizoen 21/22

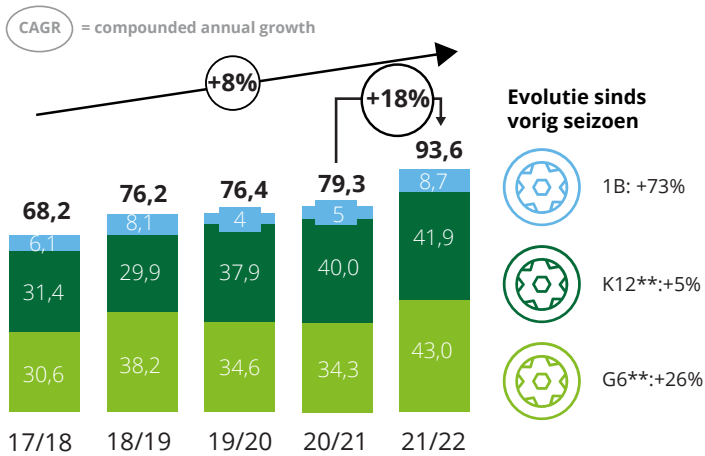

Sponsoring & reclame

Voor het seizoen 21/22 realiseerden de Belgische clubs een inkomstenstijging uit sponsoring & reclame van 18%, resulterende in een totaalbedrag van € 93,6 miljoen. Deze stijging was voornamelijk geconcentreerd binnen de G6 en 1B clubs en gedreven door sponsoring van gerelateerde partijen.

G6-clubs realiseerden € 8,8 miljoen extra inkomsten uit sponsoring & reclame, K12- en 1B-clubs konden hun inkomsten met respectievelijk € 1,8 miljoen en € 3,7 miljoen verhogen. De groei bij de G6-clubs is voornamelijk te danken aan de integratie van RAFC, dat geen onderdeel meer vormt van de K12-groep. 1B vertoonde de grootste stijging van 73% ten opzichte van voorgaand seizoen, gevolgd door K12 (i.e., + 13%) en G6 (i.e., + 5%). De aanzienlijke groei van inkomsten uit sponsoring & reclame voor 1B-clubs kan voor 75% toegeschreven worden aan sponsoring van gerelateerde partijen. De invloed van deze gerelateerde partijen beperkt zich niet enkel tot de 1B-clubs, maar kan ook waargenomen worden

Figuur 7: Evolutie van sponsor- en advertentie-inkomsten per clubtype (€ miljoen)

bij de K12- en G6-clubs. Voor het seizoen 21/22 was sponsoring van gerelateerde partijen goed voor 38% (K12), 37% (1B) en 5% (G6) van de totale inkomsten uit sponsoring & reclame, resulterend in € 21,4 miljoen. Voor 1B is de sponsoring van gerelateerde partijen voornamelijk geconcentreerd binnen 1 specifieke club. Het relatieve aandeel van deze gerelateerde partijen in de totale inkomstenstroom is sinds 17/18 voor zowel de G-,K- als B-clubs gestaag toegenomen.

Een sectoranalyse van de inkomstenstroom uit sponsoring & reclame identificeert 15 sectoren met een substantiële bijdrage tot het seizoen 21/22. De industriële sector leverde de grootste bijdrage voor 21/22, goed voor 12% of € 11,7 miljoen aan sponsorinkomsten en overtrof daarmee de goksector, die zowel in het seizoen 19/20 als 20/21 de grootste sector was. De goksector volgt de industriële sector op de voet met 11% of € 10,5 miljoen aan sponsorinkomsten. De industriële en goksector worden gevolgd door de transport- (7%), banken- (6%) en kledingsector (6%) inzake bijdrage tot de totale sponsorinkomsten.

De sponsorinkomsten uit de industriële sector zijn sterk vertegenwoordigd doorheen alle clubcategorieën, waarbij deze iets sterker vertegenwoordigd zijn voor G6 (i.e., 10%) dan voor K12 (i.e., 9%), en aanzienlijk voor teams die in 1B spelen (i.e., 42% of € 3,7 miljoen). Sponsorinkomsten uit de gokindustrie zijn voornamelijk van belang voor de G6 en K12 clubs, met een relatieve bijdrage van respectievelijk 15% en 9% t.o.v. de totale sponsorinkomsten.

In de afgelopen 5 seizoenen (i.e., van 17/18 tot 21/22) waren de transportsector (CAGR****: 90%), de farmaceutische sector (CAGR: 57%) en de goksector (CAGR: 53%) de snelst groeiende sectoren inzake sponsoring & reclame. Bovendien heeft de transportsector in 21/22 zijn sponsoring verdubbeld tot € 6,4 miljoen.

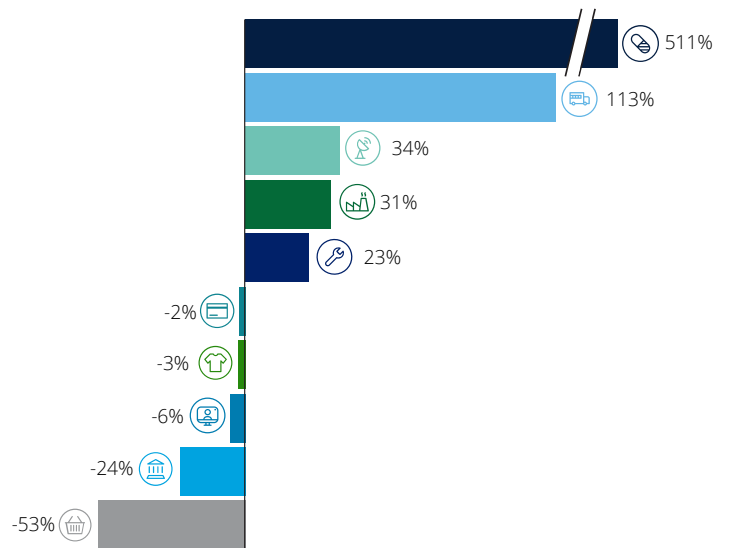
⁵ Gerelateerde sponsoring= sponsoring door bedrijven die verwant zijn aan de eigenaar of voorzitter van de club

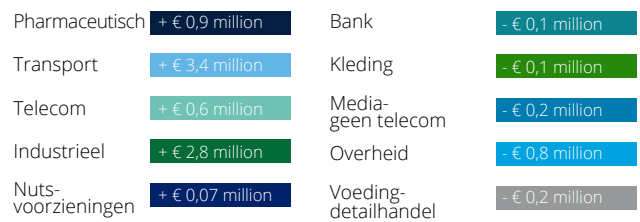
Figuur 8: Samenstelling van sponsor- en reclame-inkomsten per sector in 21/22* (€ miljoen)**

Figuur 9: Top 5 stijgers en dalers van sponsoring per sector vergeleken met seizoen 20/21

Absolute verandering in € miljoen

(*) Gegevens van RE Virton, KSC Lokeren & SV Roeselare niet beschikbaar in 19/20 wegens faillissement

(**) K11 in seizoenen 18/19, K12 in seizoenen 19/20 en 21/22, K13 in seizoenen 20/21, en G6 vanaf seizoenen 21/22

(***) De categorieën 'Diverse' (27% van totale sponsorinkomsten), 'Overige' (12% van totale sponsorinkomsten) en 'Pro League' (1% van totale sponsorinkomsten) zijn buiten beschouwing gelaten bij de visualisatie

(****) CAGR = jaarlijks groeipercentage

UEFA-prijzengeld

Om prijzengeld toe te kennen, maakt UEFA gebruik van een verdeelmodel op basis van 4 belangrijke pijlers: 1. Startgelden voor de groepsfase; 2. Vaste bedragen gerelateerd aan sportieve prestaties; 3. Coëfficiënt bonussen gebaseerd op de tienjarige clubprestaties en; 4. Variabele bedragen afhankelijk van de bijdrage die de nationale omroep levert tot de marktpool.

In 21/22 verrijkte de UEFA het internationale competitie landschap met de UEFA Europa Conference League⁶, een extra competitie voor het mannenvoetbal. Deze nieuwe structuur voor UEFA-clubcompetities (i.e., incl. de toevoeging van de Conference League) zorgt ervoor dat ten minste 34 nationale UEFA-bonden vertegenwoordigd zijn in de groepsfase van één of meer Europese competities. In de groepsfase van de Champions League zitten minimaal 14 nationale kampioenen, in de groepsfase van de Europa League zitten tussen de 8 en 11 nationale kampioenen en in de groepsfase van de Europa Conference League zijn meestal 9 tot 12 nationale kampioenen vertegenwoordigd. Alle UEFA landen kunnen in aanmerking komen om deel te nemen aan de Europa Conference League, Europa League of Champions League.

De introductie van de Europa Conference League leidde tot een vermindering van het aantal teams, van 48 naar 32, dat deelnam aan de groepsfase van de Europa League; voor de Champions League was er geen merkbare impact. In de groepsfase van de Europa League strijden 8 groepen van 4 teams tegen elkaar met de winnaars van de groepen die rechtstreeks door gaan naar de ronde van 16. De overige 8 teams worden bepaald via knock-out play-offs met de 8 runners-up van de Europa League-groepen en de 8 als derde geplaatste teams van de Champions League-groepen.

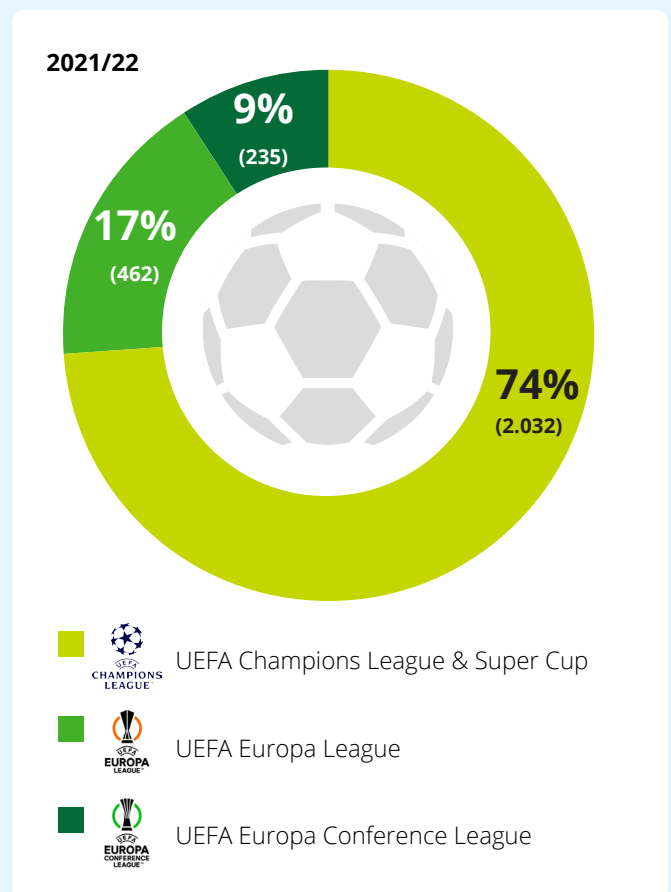
In 21/22 verhoogde de UEFA⁷ het verdeelde prijzengeld naar € 2,0 miljard (€ 1,9 miljard in 20/21) voor clubs die deelnamen aan de UEFA Champions League en de UEFA Super Cup. Er werd 465 miljoen euro verdeeld onder clubs die deelnamen aan de UEFA Europa League en 235 miljoen euro onder clubs in de UEFA Europa Conference League (figuur 10).

Door deel te nemen aan de 21/22 Europese competities hebben de Belgische clubs € 56,4 miljoen aan UEFA-prijzengeld verdiend, wat 15% van hun totale inkomsten vertegenwoordigde. Dit is een daling van € 7,3 miljoen (i.e., - 11%) in vergelijking met vorig seizoen dat te wijten valt aan een beperkter aantal Belgische teams in de groepsfasen van de UEFA Champions League en de UEFA Europa League. Het bereiken van de groepsfase van beide competities ging in het seizoen 21/22 gepaard met aanzienlijke startgelden van € 15,64 miljoen (Champions League) en € 3,63 miljoen (Europa League).

Het prijzengeld van de UEFA voor 21/22 werd verdeeld onder 5 Belgische clubs: Club Brugge KV, KRC Genk, RSC Anderlecht, Royal Antwerp FC en KAA Gent. De Belgische kampioen van 20/21, Club Brugge KV, had de meest succesvolle Europese campagne door zich rechtstreeks te kwalificeren voor de groepsfase van

de Champions League, waardoor het meer dan de helft van het prijzengeld voor Belgische clubs in de wacht sleepte. Runner-up KRC Genk begon in de kwalificatierondes van de Champions League, maar kon zich helaas niet verder kwalificeren waardoor KRC Genk in de groepsfase van de Europa League belandde (Figuur 12). Royal Antwerp FC, derde geëindigd in de Belgische competitie van 20/21, nam ook deel aan de Europa League na succesvol één kwalificatieronde te hebben afgelegd. RSC Anderlecht en KAA Gent, die respectievelijk vierde en vijfde eindigden in het vorige seizoen, konden zich kwalificeren voor de 21/22 UEFA Europa Conference League. Enkel KAA Gent slaagde er echter in om zich te kwalificeren (en bereikte zelfs de 1/8 finales), RSC Anderlecht werd uitgeschakeld in de laatste kwalificatieronde.

Figuur 10: Totaal prijzengeld UEFA-clubcompetities in seizoen 21/22 (in % en € miljoen)

⁶ UEFA: <https://www.uefa.com/uefaeuropaconferenceleague/news/0264-10fe90612aa3-37b2bc77f89e-1000--uefa-europa-conference-league-what-is-it-how-does-it-work-w/>

⁷ UEFA: https://editorial.uefa.com/resources/0269-125fde34ba54-30a4c9aeea13-1000/20210520_circular_2021_35_en.pdf

Figuur 11: Europese campagnes van Belgische clubs in 20/21 en 21/22

Europese campagnes van BE clubs in 20/21			
Competitie	Kwalificatieronde	Groepsfase	Knock-out fase
 UEFA Champions League	 KAA GENT	 CLUB BRUGGE KV	
 UEFA Europa League	 KV OOSTENDE	 KAA GENT KV OOSTENDE	 CLUB BRUGGE KV
Europese campagnes van BE clubs in 21/22			
 UEFA Champions League	 CLUB BRUGGE KV	 CLUB BRUGGE KV	
 UEFA Europa League	 KV OOSTENDE	 CLUB BRUGGE KV	
 UEFA Europa Conference League	 KAA GENT	 KAA GENT	 KAA GENT

UEFA Ranking

De UEFA-coëfficiënt wordt berekend op basis van de prestaties van clubs die hun land hebben vertegenwoordigd in de vijf voorgaande campagnes van de UEFA Champions League, UEFA Europa League en UEFA Europa Conference League⁸, zoals geïllustreerd in Figuur 12. In het huidige seizoen, 22/23, neemt België de 8e plaats in op de UEFA-ranking, wat een stijging van 5 plaatsen betekent ten opzichte van het vorige seizoen. Deze hogere positie werd verworven door het uitsluiten van het teleurstellende seizoen 17/18 (met 3 van de 5 teams uitgeschakeld in de kwalificatierondes) uit de berekening van het 5-jarige gemiddelde. Daarentegen werd het seizoen 22/23 (met 14,200 coëfficiëntpunten, de hoogste coëfficiënt ooit toegekend aan België) wel opgenomen in de berekening. De nieuw verworven positie laat enkel Nederland en Portugal tussen België en de 'Big Five'.

Figuur 12: UEFA Ranking 22/23

		18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	Total
1. Engeland		22,642	18,571	24,357	21,000	23,000	109,570
2. Spanje		19,571	18,928	19,500	18,428	16,571	92,998
3. Duitsland		15,214	18,714	15,214	16,214	17,125	82,481
4. Italië		12,642	14,928	16,285	15,714	22,357	81,926
5. Frankrijk		10,583	11,666	7,916	18,416	12,585	61,164
6. Nederland		8,600	9,400	9,200	19,200	13,500	59,900
7. Portugal		10,900	10,300	9,600	12,916	12,500	56,216
8. België		7,800	7,600	6,000	6,600	14,200	42,200
9. Schotland		6,750	9,750	8,500	7,900	3,500	36,400
10. Oostenrijk		6,200	5,800	6,700	10,400	4,900	34,000

⁸ UEFA: <https://www.uefa.com/nationalassociations/uefarankings/country/#/yr/2023>

Kosten Belgische voetbalclubs

Spelerssalarissen

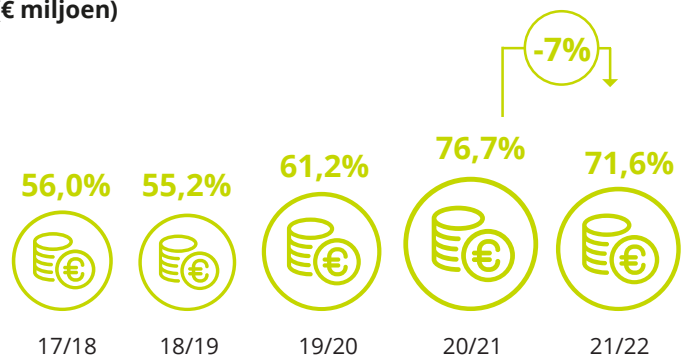
Deze sectie focust op de spelerssalarissen en hoe deze doorheen de jaren geëvolueerd zijn als een belangrijke kostenfactor voor Belgische voetbalclubs. Het competitieve karakter en de internationalisering van de sport dwingt clubs om hun uitgaven voor spelerssalarissen te verhogen teneinde voetbaltalent te behouden en aan te trekken. De salarissen van andere werknemers, zoals sportief personeel en/of management, worden in dit deel van het rapport buiten beschouwing gelaten

Door de loonkosten te vergelijken met de totale inkomsten van de Belgische clubs wordt duidelijk hoe aanzienlijk deze kosten zijn. De verhouding loonkosten/inkomsten⁹ is de afgelopen 5 seizoenen gestegen met een gemiddelde jaarlijkse groei van meer dan 6%. Deze groei is het gevolg van de grote toename in loonkosten, die tussen 17/18 en 21/22 twee keer zo snel zijn gestegen als de totale inkomsten (i.e., CAGR van respectievelijk 12% en 5%). Voor het seizoen 21/22 had een stijging van de totale inkomsten met 31% (i.e., + € 95 miljoen) een verlagend effect (i.e., - 7%) op de uitzonderlijke verhouding van loonkosten/inkomsten voor 20/21, waardoor de verhouding gereduceerd werd tot bijna 72%. De totale loonkost van Belgische clubs steeg met 14% tot een recordhoogte van € 374 miljoen in 21/22.

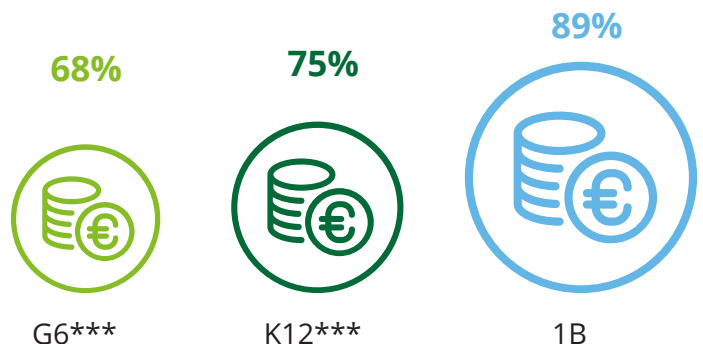
Uit een analyse van de verschillende clubcategorieën blijkt dat de G6-clubs een loonkosten/inkomsten verhouding hebben van 68%, wat lager is dan het gemiddelde van 72%. Hun hogere inkomsten (e.g., inkomsten uit tv-rechten, ticketing inkomsten, sponsoring, UEFA-prijzengeld, etc.) helpen om de bovengemiddelde loonkosten te compenseren. Het tegenovergestelde vindt plaats bij 1B-clubs die de hoogste verhouding van 89% rapporteerden. 1B-clubs dienen in verhouding meer uit te geven aan spelerssalarissen om aanspraak te kunnen doen op een promotie naar 1A, wat gepaard gaat met een aanzienlijke toename in inkomsten. Ten slotte, wanneer het uitzonderlijke seizoen van 20/21 (i.e., sterk beïnvloed door COVID-19) buiten beschouwing gelaten wordt, bereikte de verhouding loonkosten/inkomsten een historisch hoogtepunt voor alle clubcategorieën (Figuur 14).

In de toekomst zal het belang van de eerder genoemde verhouding toenemen in het licht van de Financial Fair Play Rules van de UEFA en het Football First-plan van de Pro League. Beide organisaties zullen hun licentie koppelen aan de loonkosten voor de sportieve werking ten opzichte van de totale inkomsten. Dit betekent een verschuiving naar strengere financiële controles voor alle Europese clubs in de komende jaren. Het niet naleven van een maximumratio zal resulteren in zowel financiële als sportieve disciplinaire maatregelen, afhankelijk van de ernst van de overtreding en de hoogte van het bedrag. Op internationaal niveau wordt de Squad Spend ratio gebruikt om de uitgaven aan sportieve staf en makelaars te vergelijken met de totale inkomsten, inclusief netto transferresultaten. Voor de Europese licentie mag de Squad Spend ratio niet hoger zijn dan 90% in 23/24, 80% in 24/25 en 70% in 25/26 van de totale inkomsten.

Figuur 13: Evolutie van de verhouding loonkosten/inkomsten (gemiddeld) voor de Belgische competitie* (€ miljoen)

Figuur 14: Ontwikkeling van de verhouding salariskosten/inkomsten (gemiddeld) per clubtype* (€ miljoen)

(*) Inkomsten omvatten ook andere operationele inkomsten zoals, maar niet beperkt tot giften, bijdragen en inkomsten uit niet-voetbalactiviteiten; maar is zonder de transferresultaten

(**) Gegevens van RE Virton, KSC Lokeren & SV Roeselare niet beschikbaar in 19/20 wegens faillissement

(***) K11 in seizoenen 18/19, K12 in seizoenen 19/20 en 21/22, K13 in seizoenen 20/21 en G6 vanaf seizoen 21/22

⁹ *Loonkosten = totale kosten voor spelerssalarissen (inclusief overheidssubsidies) / inkomsten = totale inkomsten exclusief transfers*

¹⁰ Reuters: <https://www.reuters.com/lifestyle/sports/uefa-agree-new-financial-rules-clubs-2022-04-07/>

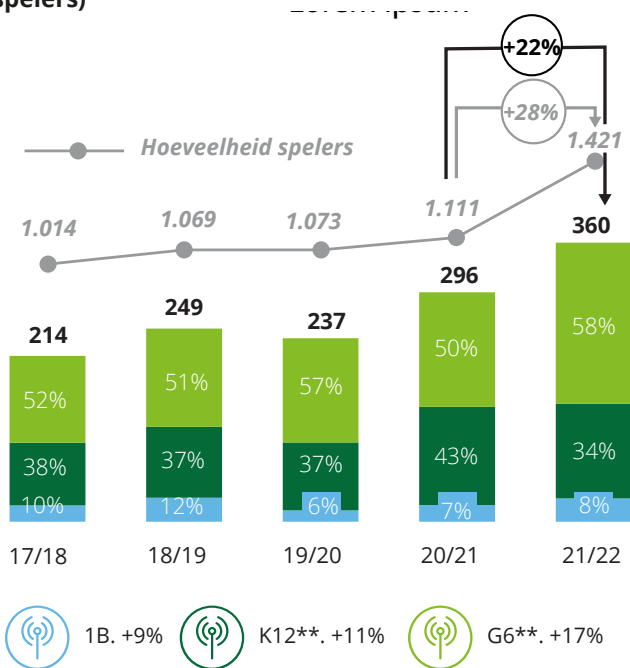
De totale loonkosten van clubs zijn afhankelijk van het aantal spelers onder contract en het gemiddelde salaris voor elke speler, inclusief groepsverzekering. Tussen 17/18 en 21/22 steeg de salarisuitgave van Belgische clubs jaarlijks met 10%, tot bijna € 360 miljoen in seizoen 20/21. In 21/22 stegen de totale uitgaven aan salarissen met 22% (i.e., + € 64 miljoen), wat een beperktere toename is dan de toename in aantal spelers (i.e., + 28%). Dit wijst erop dat clubs zich steeds meer richten op het onder controle houden van hun kosten.

De aanzienlijke toename van 28% in het totale aantal spelers kan worden toegeschreven aan 2 verschillende elementen. Enerzijds was er een reductie in transferactiviteit tijdens het door de pandemie getroffen seizoen 20/21, waarbij clubs deze achterstand hebben bijgewerkt in 21/22 toen de COVID-beperkingen en de onzekerheden over hun verdienmodel gereduceerd werden. Anderzijds hebben clubs in 1A, en voornamelijk G6-clubs, zich proactief voorbereid op de U23-integratie in 22/23. Om een positie in 1B te verzekeren, hebben 1A clubs (e.g.. Jong Genk, Club NXT, ...) hun transferuitgaven verhoogd teneinde jong talent aan te trekken voor de U23 teams.

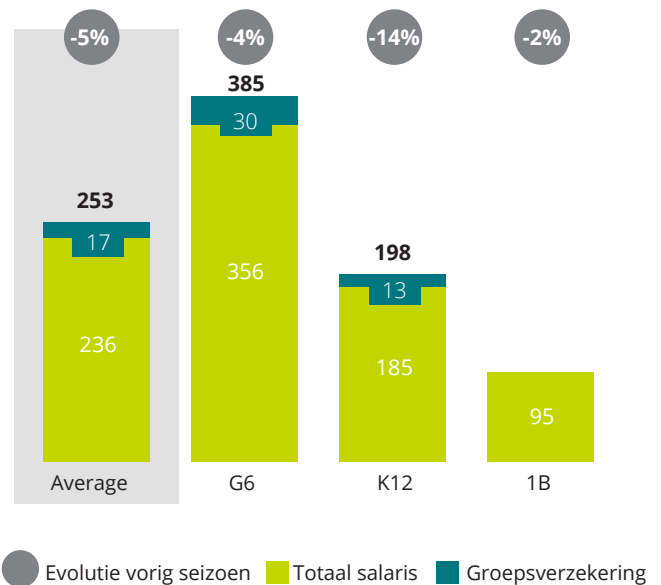
Zoals besproken namen de totale salarisuitgaven in mindere mate toe dan het aantal spelers onder contract, waardoor het

gemiddelde salaris daalde naar € 253.123 in seizoen 21/22 (i.e., - 5%). Er is ook een duidelijk verschil merkbaar tussen de clubcategorieën, waarbij G6-spelers (€ 385.117) nagenoeg twee keer zoveel verdienen als een gemiddelde speler in K12 (€ 198.067). De fiscale hervormingen die in werking zijn getreden sinds 1 januari 2022, en die bovendien nog uitvoerig besproken zullen worden, hadden eveneens een verlagend effect op het gemiddelde salaris gegeven dat deze o.a. een einde werd gemaakt aan de voordelige pensioenregeling voor spelers. Spelers die actief zijn binnen de Jupiler Pro League beschikken over een gemiddeld jaarlijks brutosalaris dat naast de reguliere bezoldiging een bijdrage tot hun groepsverzekering bevat. Vóór de fiscale hervormingen kon de groepsverzekering op 35-jarige leeftijd uitbetaald worden tegen een voordelig belastingtarief van 20%, mits de sporter alle professionele sportactiviteiten gestaakt had. Vanaf 1 januari 2022 ressorteert een dergelijke groepsverzekering onder het reguliere wettelijke regime dat een belastingtarief van 10% oplegt vanaf de wettelijke pensioenleeftijd (i.e., 65 jaar op 06/2023). Aangezien de pensioenregeling niet langer fiscaal interessant is, daalde de gemiddelde bijdrage per speler met 41% ten opzichte van seizoen 20/21, wat tevens een verlagend effect heeft op het gemiddelde salaris.

Figuur 15: Evolutie van totaal betaalde salarissen per type club en totaal aantal spelers (€ miljoen en aantal spelers)

Figuur 16: Gemiddeld jaarsalaris per speler in 21/22 per clubtype (€ duizend)

(*) Gegevens van RE Virton, KSC Lokeren & SV Roeselare niet beschikbaar in 19/20 wegens faillissement
 (**) K11 in seizoen 18/19, K12 in seizoen 19/20 en 21/22, K13 in seizoen 20/21, en G6 vanaf seizoen 21/22

Transfers

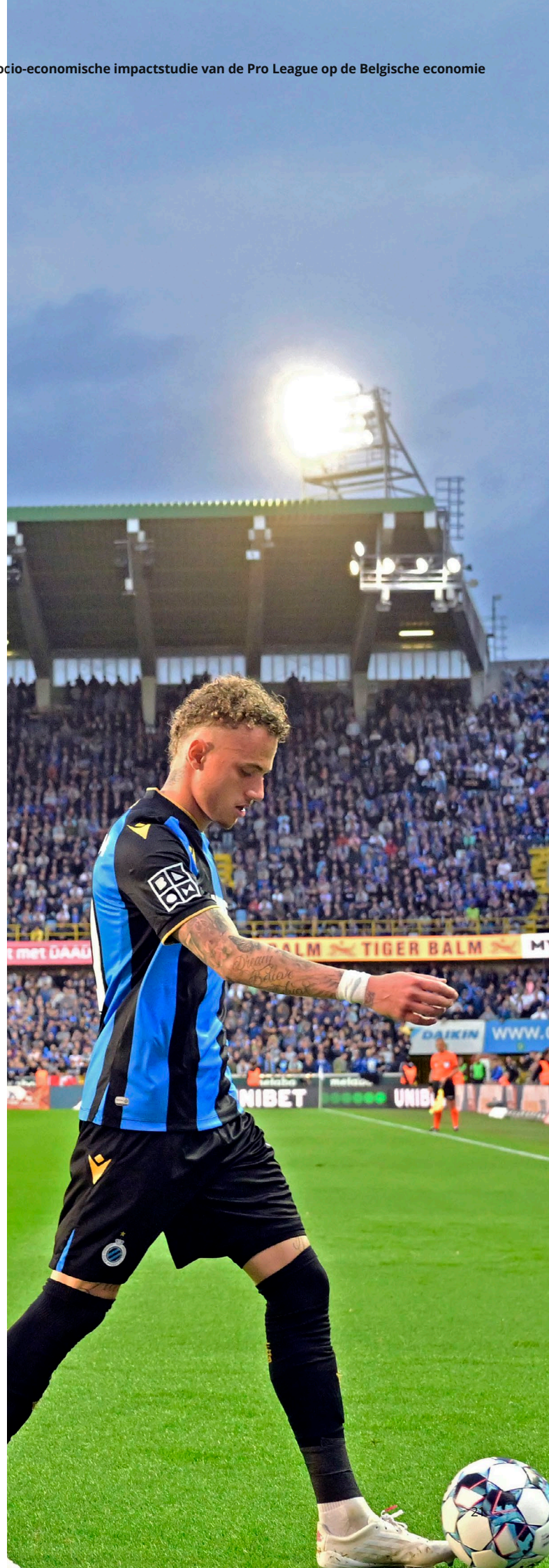
Transfer saldo

De Belgische voetbalcompetitie wordt in toenemende mate erkend als een competitie die atleten van wereldklasse voortbrengt waar de 'Big Five' competities naar op zoek zijn¹¹. Bijgevolg zijn transferinkomsten een aanzienlijke en niet te verwaarlozen inkomstenstroom geworden voor de Belgische clubs.

In dit rapport wordt het netto boekhoudkundig transferresultaat geëvalueerd om het belang van transferinkomsten te beoordelen; deze metriek houdt rekening met de verkoop en aankoop van spelers, afschrijving van spelers en makelaarskosten. Het netto boekhoudkundig transferresultaat wordt als volgt berekend: trek de afschrijving van spelers, het verlies op de verkoop van spelers, de huurkosten van spelers en de makelaarskosten af van de inkomsten uit de verkoop en verhuur van spelers.

Voor het seizoen 21/22 boekten de Belgische clubs een positief netto transferresultaat van € 42,3 miljoen. Meer uitgeleende G6-spelers (+ 7%) en een toename in winst (+ 27%) op uitgaande transfers van K12 zijn de belangrijkste oorzaken voor de stijging van € 4,2 miljoen (+ 11%) ten opzichte van het seizoen 20/21. De winst op uitgaande transfers steeg met 13% of € 18,8 miljoen, waarbij G6-clubs verantwoordelijk waren voor 72% (i.e., € 119,9 miljoen) van de totale winst op uitgaande transfers (i.e., € 166,3 miljoen), gevolgd door K12 (i.e., 27,5%; € 45,8 miljoen) en 1B (i.e., 0,4%; € 0,7 miljoen). De stijging van de winst op uitgaande transfers werd tenietgedaan door een enorme stijging van de verliezen op uitgaande transfers voor G6- (+ 170%) en K12-clubs (+ 316%), wat gelinkt kan worden aan de nasleep van COVID-19.

Tegelijkertijd verhoogde de Belgische clubs strategisch hun budgetten om talentvolle spelers aan te werven, zoals blijkt uit hun balansresultaten. De totale spelerswaarde steeg tot € 210,3 miljoen in het seizoen 21/22, een aanzienlijke stijging ten opzichte van € 179,7 miljoen in 20/21 en € 199,9 miljoen in 19/20. Een analyse van de verschillende clubcategorieën toont aan dat de overstap van RAFC naar de G6-categorie heeft bijgedragen tot een daling van de totale spelerswaarde voor K12 en de belangrijkste factor is voor de toename in de G6-categorie. De reële groei van de spelerswaarde op de balans komt voornamelijk voort uit 1B, dat tussen 17/18 en 21/22 een jaarlijkse groei van 49% realiseerde, of evolueerde van € 3,5 miljoen in 17/18 naar € 17,3 miljoen in 21/22.

¹¹ De Tijd: <https://www.tijd.be/ondernemen/sport/pro-league-ceo-lorin-parys-het-profvoetbal-was-soms-wereldvreemd/10403390.html>

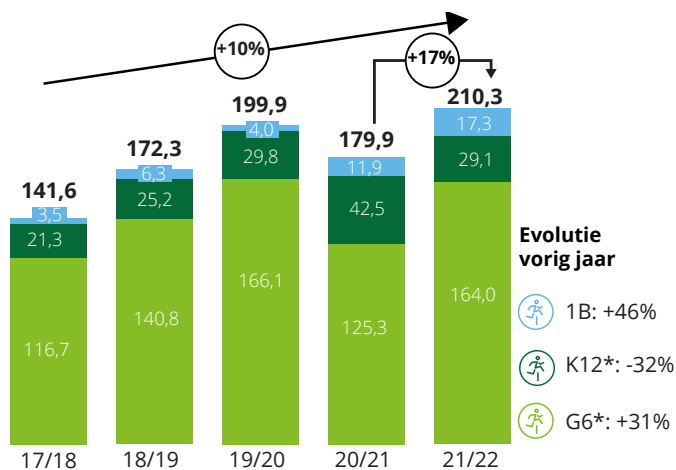
De stijging van het netto transferresultaat kon niet voorkomen dat de Belgische clubs een geaggregeerd verlies rapporteerden in 21/22 van bijna € 156 miljoen. G6-clubs vertoonden de laagste gemiddelde rentabiliteit (i.e., - € 9,5 miljoen per club), gevolgd door 1B (i.e., - € 5,3 miljoen per club) en K12 (i.e., - € 5,1 miljoen per club). Dit verlies overtreft het totale verlies van € 140 miljoen in het door de pandemie getroffen seizoen 20/21 met een additionele € 16 miljoen. Het resultaat van seizoen 21/22 brengt het gecumuleerde verlies van de afgelopen 5 seizoenen op € 488 miljoen.

Het extra verlies van € 16 miljoen dient geëvalueerd te worden in het licht van de fiscale hervormingen, die vanaf 1 januari 2022 van kracht zijn. Deze hervormingen hebben onder meer betrekking op de sociale bijdragen en de vrijgestelde doorstoring van bedrijfsvoorheffing voor voetbalclubs, wat resulteerde in additionele recurrente kosten van € 14,3 miljoen. Verwacht wordt dat deze kosten in seizoen 22/23 verder zullen toenemen, daar voetbalclubs in seizoen 21/22 slechts 6 maanden onder de nieuwe regels ressorteerden.

De sociale bijdragen voor voetballers vielen voor de hervorming onder een gunstig fiscaal regime waarbij de bijdragen berekend werden op een maximumsalaris van € 2.474 per maand. Deze cap wordt nu afgeschaft, waardoor spelers onder het regulier wettelijk stelsel vallen. Deze maatregel resulteerde in een bijkomende kost van € 10,5 miljoen voorseizoen 21/22, abstractie makende van de stijgende salariskosten. Daarnaast was voor de hervorming 80% van de ingehouden bedrijfsvoorheffing vrijgesteld van doorstoring. Dit percentage wordt nu ingeperkt tot 75%, wat bijgevolg een negatieve impact had op de recuperatie van de bedrijfsvoorheffing van € 3,8 miljoen.

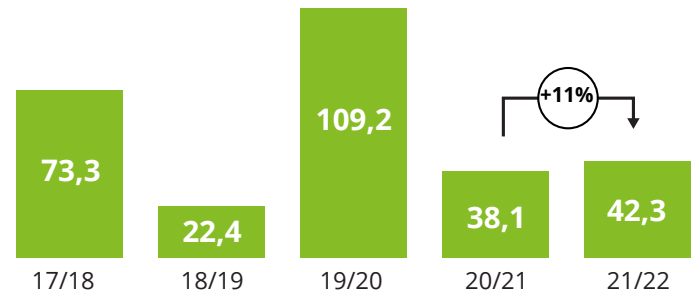
Andere maatregelen van de belastinghervorming, die reeds besproken zijn of zullen besproken worden, omvatten de aftrekbaarheid van makelaarscommissies en het belastingtarief dat van toepassing is op de groepsverzekeringsregeling.

Figuur 17: Evolutie waarde van spelers op de balans per clubtype (€ miljoen)

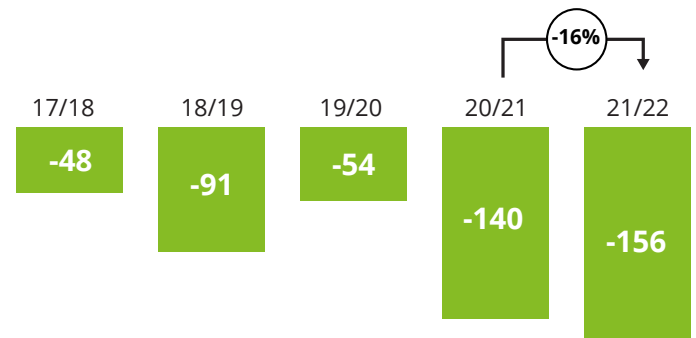

(* K11 in seizoenen 18/19, K12 in seizoenen 19/20 en 21/22, K13 in seizoenen 20/21 en G6 vanaf seizoen 21/22)

Figuur 18: Evolutie netto transferresultaat van Belgische profclubs (€ miljoen)

Figuur 19: Evolutie winstgevendheid van de Belgische concurrentie (€ miljoen)

Figuur 20: Gemiddelde winstgevendheid per clubtype in 21/22 (€ miljoen)

Makelaarscommissies

Makelaars, die optreden als tussenpersoon tussen clubs en spelers, worden meestal gecompenseerd door commissies op basis van het transferbedrag of de contractwaarde. Deze vergoedingen gelden voor zowel inkomende als uitgaande transfers als voor bemiddeling tijdens onderhandelingen over contractverlengingen.

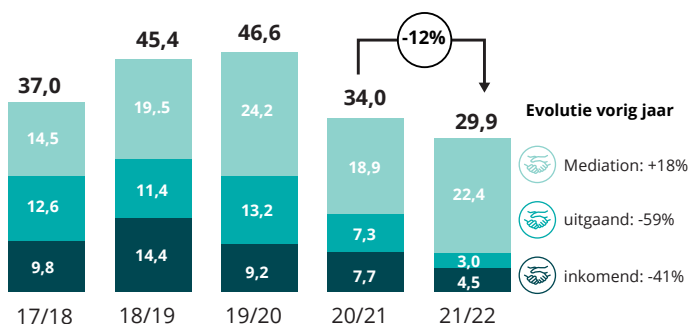
De fiscale hervormingen hadden als doel om buitensporige makelaarscommissies te beperken en de kosten te verschuiven van de clubs naar de spelers. De hervorming, die van kracht is sinds 1 januari 2022, resulteerde in een maximale fiscale aftrekbaarheid van makelaarsvergoedingen tot 3% van het totale bruto jaarinkomen van de sporter in kwestie¹². Het bedrag boven deze drempel wordt opgeteld bij de minimale belastbare basis van de club, wat betekent dat ook verlieslatende clubs de belasting dienen te betalen. De drempel van 3% is echter niet van toepassing op de inkomstenbelasting van individuen, waardoor de verantwoordelijkheid voor het betalen van de makelaars neigt te verschuiven van de clubs naar de atleten. Verwacht wordt dat deze verschuiving gepaard zal gaan met hogere professionele normen en werkhethiek onder makelaars.

De totale som aan makelaarscommissies in het Belgische voetballandschap is voor het tweede opeenvolgende jaar gedaald, met een daling van 12% in het seizoen 21/22. Deze daling is in lijn met de daling van 13,6% in transfersommen betaald op FIFA-niveau¹³. Net als in 20/21 had de daling in makelaarscommissies een grotere impact op de Top 5 makelaars, die te maken kregen met een daling van 21%. De commissies van de Top 6-15 en de Top 15-284 daalden met respectievelijk 2% en 10%. Als gevolg daarvan daalde het relatieve aandeel van de Top 5 makelaars van 29% in 20/21 tot 26% in 21/22; de Top 6-15 verwierf een aandeel van 17% (i.e., + 2 procentpunten) en de Top 16-284 een aandeel van 57% (i.e., + 1 procentpunt) in 21/22. De Top 1-5 makelaars realiseerde de hoogste gemiddelde totale commissie van ~ € 1,6 miljoen per

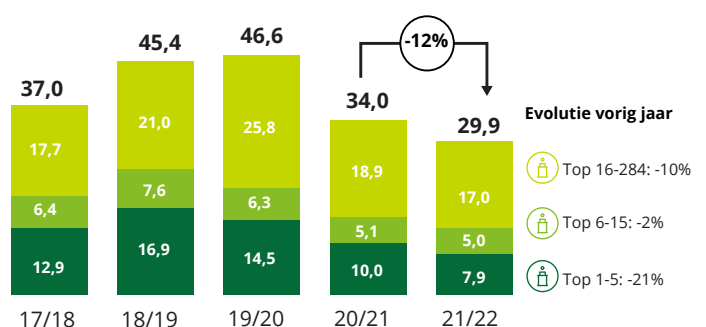
makelaar, terwijl de gemiddelde commissie voor de Top 6-15 en de Top 16-284 respectievelijk € 0,5 miljoen en € 0,06 miljoen bedroeg. De makelaarscommissies op uitgaande transfers daalden aanzienlijk met 59% (i.e., - € 4,3 miljoen) in het seizoen 21/22, voornamelijk onder invloed van de daling in de wereldwijde transferuitgaven. Ook de commissies op inkomende transfers daalden met 41% tot een totaal van slechts € 4,5 miljoen. Daarentegen is bemiddeling een steeds belangrijkere bron van inkomsten geworden voor makelaars, met een stijging van 18%, goed voor 75% (€ 22,4 miljoen) van alle makelaarscommissies in 21/22.

Figuur 21: Evolutie van de commissies van agenten per type overdracht (€ miljoen)

Figuur 22: Evolutie van de commissies per type agent (€ miljoen)

¹² Wolters Kluwer: <https://monkey.wolterskluwer.com/nl/home>

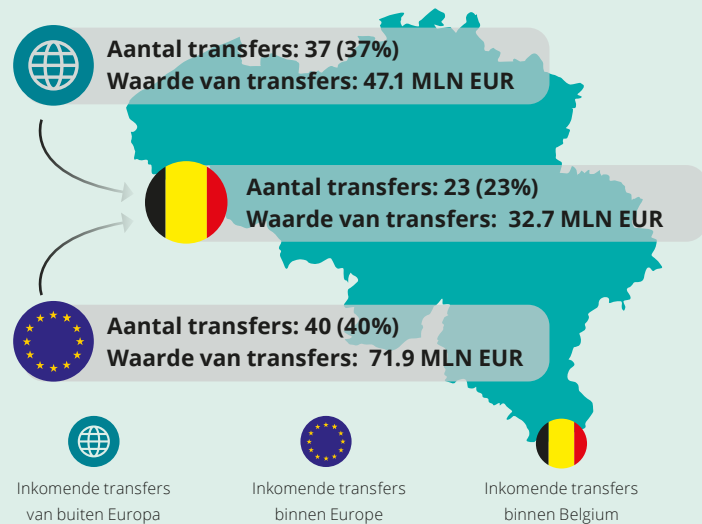
¹³ FIFA Wereldwijd transfersverslag 2021

Case study

Deep dive in de Belgische transfermarkt

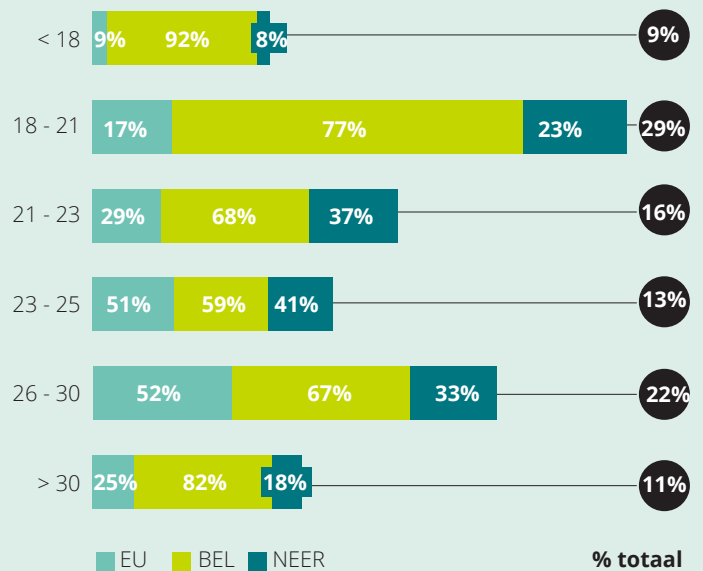
De Belgische voetbalcompetitie krijgt steeds meer erkenning op internationaal niveau voor haar vermogen om voetbaltalent te identificeren en te ontwikkelen, wat aanleiding gaf om dieper in te gaan op deze positieve evolutie.

Een analyse van de inkomende Belgische transfermarkt voor het seizoen 21/22 toont aan dat het merendeel van transfers (zowel qua bedrag als qua waarde) afkomstig zijn van buiten Europa. Dit valt grotendeels te verklaren door het relatief lage minimum jaarloon noodzakelijk voor het verkrijgen van een werkvergunning voor niet-Europese spelers in België. Het minimumjaarloon bedroeg in 2022 ongeveer € 86.209 voor Vlaanderen¹⁴ (berekend en aangepast volgens artikel 78 van het Besluit van de Vlaamse Regering), terwijl het minimumloon in Nederland bijna 4 maal zo hoog ligt (namelijk € 350.000). Dit stelt Belgische clubs in staat om ondergewaardeerd internationaal talent te identificeren en naar de Belgische competitie te halen om zo de kwaliteit van zowel de spelers als de competitie te verhogen.

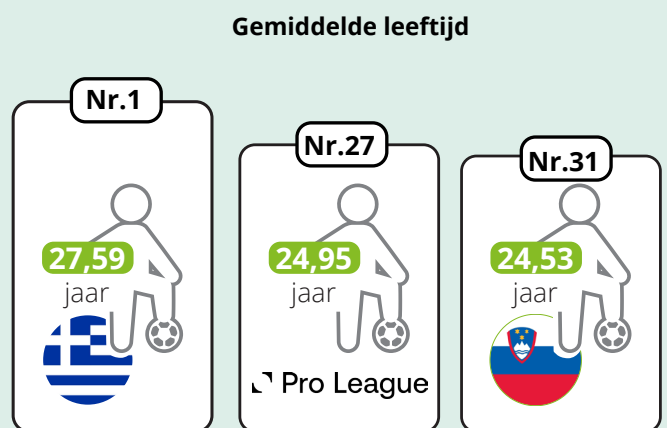

De relevantie van jong talent wordt eveneens aangetoond door het aantal spelers met een professioneel contract voor Belgische clubs. **In februari 2023 waren 54% van de spelers onder contract in de Pro League jonger dan 23 jaar (Figuur 23), waardoor België zich op de vierde positie bevindt in termen van jongste gemiddelde leeftijd onder alle UEFA-landen.** Van de jongste spelers (i.e., tussen 18 en 21 jaar) heeft de meerderheid de Belgische nationaliteit (i.e., 77%), wat aantoont dat Belgisch talent nog steeds erkend wordt en een eerlijke kans krijgt om zich verder te ontwikkelen, ondanks het gunstige regime voor niet-Europese spelers.

Figuur 23: Spelers onder contract per leeftijdsgroep en nationaliteit

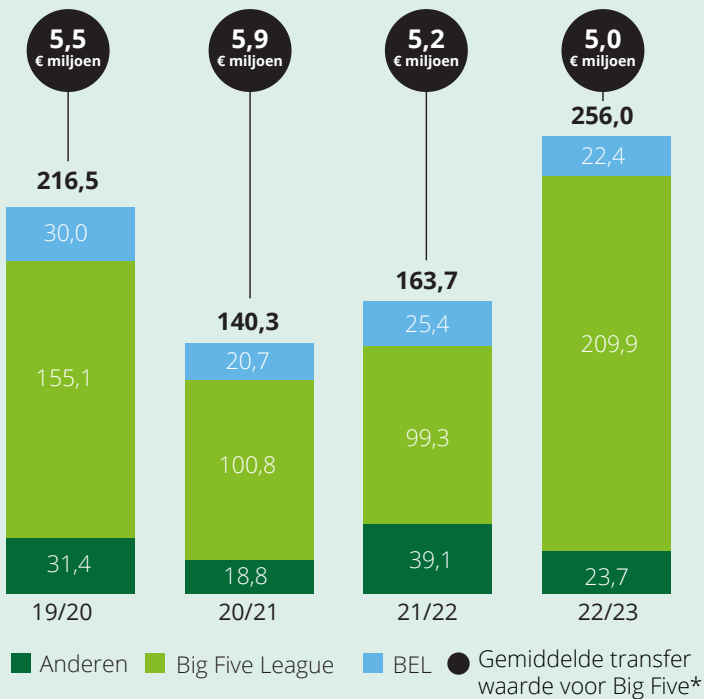

Figuur 24: Internationale vergelijking van spelersleeftijd (top 31 van UEFA ranglijst)

Belgisch talent wordt, in termen van waarde, voornamelijk verkocht aan de 'Big Five' competities (i.e., Premier League, La Liga, Bundesliga, Serie A en Ligue 1), wat een indicator is voor de kwaliteit van spelers afkomstig uit de Pro League. In seizoen 22/23 werd bijna € 210 miljoen (i.e., 82%) aan transferwaarde geëxporteerd naar de 'Big Five' competities, waarvan 70% afkomstig was van de G6 clubs. Concluderend dat deze competities van groot belang zijn voor de Belgische transfermarkt.

Figuur 25: Evolutie van uitgaande Belgische transfers per bestemming* (€ miljoen)

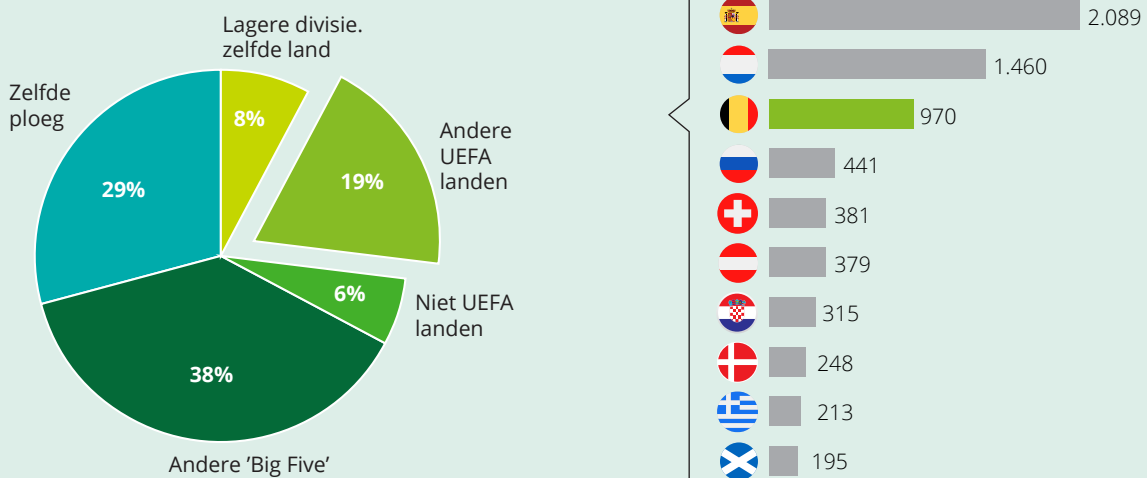

Dit is echter een wederzijdse verstandhouding; de voorbije 10 seizoenen (i.e., tussen 2012 en 2021) hebben de competities van de **'Big Five' steeds meer naar België gekeken als hun voorkeurspartner om jong talent aan te kopen. Aangezien 'Big Five'-clubs voornamelijk bestaan uit gerekruteerde spelers** (i.e., 86%)¹⁵, is de aankoop van jong talent cruciaal voor het sportieve succes van deze competities. Met in totaal € 970 miljoen aan transfersommen tussen 2012 en 2021 is België de 3de grootste handelspartner voor jong talent van de 'Big Five' (exclusief transfers tussen de 'Big Five' competities zelf).

Verwacht wordt dat de groeiende financiële en sportieve dominantie van de 'Big Five' in de komende jaren een opwaarts effect zal hebben op zowel transferbedragen als spelerssalarissen, wat mogelijk tot gevolg heeft dat Belgische clubs in toenemende mate afhankelijk worden van de prestaties en transferresultaten van hun eigen jeugdspelers.

(*) De uitgaande gemiddelde transferwaarde voor Big Five wordt vertekend door een paar uitschieters die de gemiddelde transferwaarde aanzienlijk verhogen

Figuur 26: Begunstigden van transfervergoedingen door 'Big Five' competities tussen 2012-2021 (€ miljoen)

¹⁴ Vlaanderen: <https://www.vlaanderen.be/en/work-permits-for-foreign-workers/work-permits-categories-and-procedures/work-permit-professional-athlete>

¹⁵ CIES Football Observatory

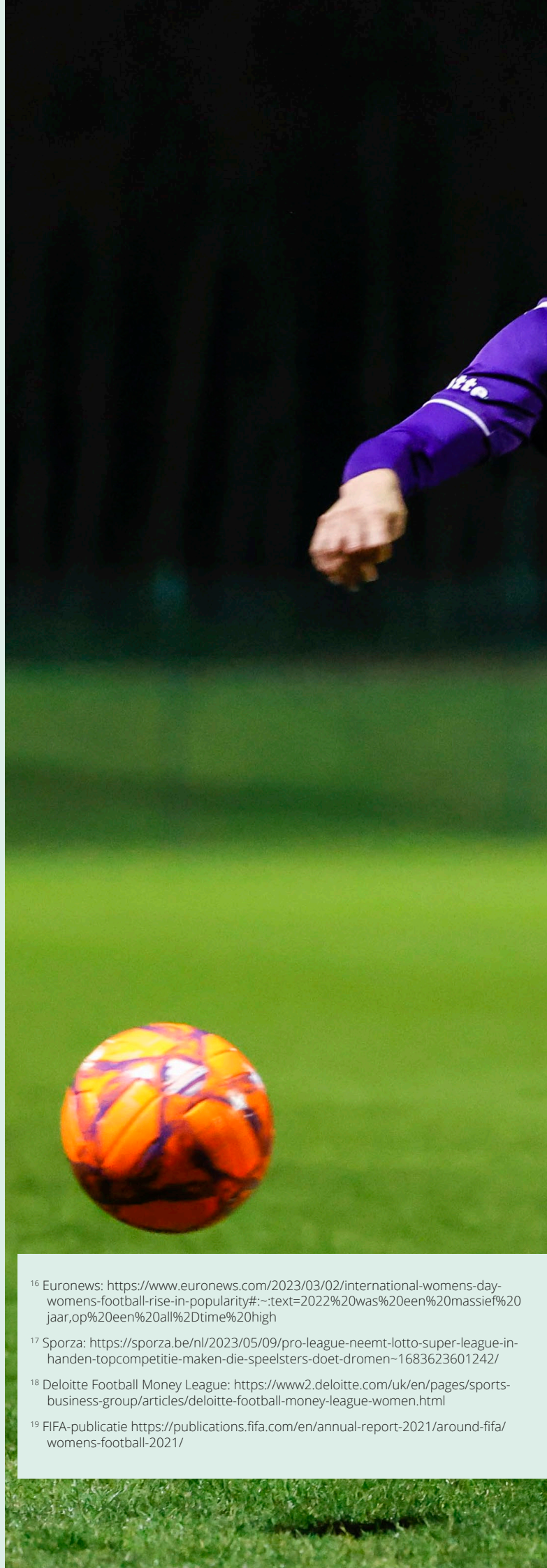
Vrouwenvoetbal

De afgelopen jaren is de populariteit van vrouwenvoetbal globaal toegenomen, wat weergegeven wordt door het feit dat alle 20 topclubs in Deloitte's Money League beschikken over een vrouwenteam. In het seizoen 21/22 bedroegen de gemiddelde inkomsten voor de vrouwenteams in de Money League € 2,4 miljoen. Dankzij hun opeenvolgende optredens in de finale van de UEFA Women's Champions League en hun vermogen om een aanzienlijk deel van hun inkomsten te genereren via marketing en reclame, is FC Barcelona leidend met een totaal inkomen van € 7,7 miljoen. Vrouwenvoetbal wordt echter gekenmerkt door een grote discrepantie tussen clubs, waarbij het vrouwenteam van FC Barcelona aanzienlijk meer inkomsten genereerde (i.e., € 7,7 miljoen) dan hun nationale rivaal Atlético de Madrid (i.e., € 0,1 miljoen). Hetzelfde fenomeen manifesteerde zich in de Engelse competitie (Manchester United: € 6,0 miljoen vs. Leicester City: € 0,4 miljoen).

Seizoen 21/22 kende een opmerkelijke en sterke groei inzake bekendheid, populariteit en verwezenlijkingen voor vrouwenvoetbal, gedreven door grote toernooien voor nationale teams (e.g., 2019 FIFA Women's World Cup¹⁶) en record brekende globale televisiekijfcijfers¹⁶. Bovendien werd in 21/22 de grootste transfer tot op heden gerealiseerd toen FC Barcelona Keira Walsh kocht van Manchester City voor een bedrag van € 0,4 miljoen.

De opkomst van het vrouwenvoetbal is ook op nationaal niveau merkbaar. Met meer dan 50.000 aangesloten leden¹⁷ is voetbal de populairste teamsport voor vrouwen in België. De Koninklijke Belgische Voetbalbond streeft naar 80.000 geassocieerde leden tegen 2024, wat een verdubbeling zou betekenen van het aantal leden sinds 2019. In 21/22 traden 1.448 jongeren (geboren in 1999 of later) toe tot Belgische nationale (jeugd)vrouwenteams, wat in de lijn ligt met de groei van 20/21. De professionele vrouwencompetitie, Lotto Super League, bestond in 21/22 uit 10 clubs met RSC Anderlecht Women die zowel in het seizoen 21/22 als 22/23 de kampioentitel veroverden. Inzake inkomstenmix is er een merkbaar verschil tussen de Belgische mannencompetitie en de vrouwencompetitie, waarbij vrouwenvoetbal afhankelijker is van commerciële inkomsten (i.e., 12% vs. 19%) en uitzendrechten (i.e., 25% vs. 38%). Dit wijst erop dat de toekomstige inkomstengroei van het vrouwenvoetbal deels afhankelijk zal zijn van robuuste commerciële strategieën¹⁸. 72% van de FIFA clubs heeft commerciële contracten afgesloten voor het vrouwenteam los van het mannenteam, wat gemiddeld tot hogere commerciële inkomsten heeft geleid¹⁹.

Vanaf seizoen 23/24 zal de Pro League verantwoordelijk zijn voor de organisatie van de Lotto Super League. Naast de Jupiler Pro League, Challenger Pro League en Crocky Cup wordt de Lotto Super League geïntroduceerd als vierde nationale voetbalcompetitie. De competitie, die van start gaat in augustus 2023, zal dienen als de officiële Belgische vrouwencompetitie, met 10 verschillende teams die strijden om de titel. De competitie, met kwalitatieve teams en een grotere zichtbaarheid, heeft als doel meer meisjes te inspireren om te voetballen en bij te dragen tot de ontwikkeling van een grotere talentenpool in de toekomst. Bovendien plant de Pro League om het aantal deelnemende teams in de komende jaren geleidelijk uit te breiden¹⁷.

¹⁶ Euronews: <https://www.euronews.com/2023/03/02/international-womens-football-rise-in-popularity#:~:text=2022%20was%20een%20massief%20jaar,op%20een%20all%20time%20high>

¹⁷ Sporza: <https://sporza.be/nl/2023/05/09/pro-league-neemt-lotto-super-league-in-handen-topcompetitie-maken-die-speelsters-doet-dromen~1683623601242/>

¹⁸ Deloitte Football Money League: <https://www2.deloitte.com/uk/en/pages/sports-business-group/articles/deloitte-football-money-league-women.html>

¹⁹ FIFA-publicatie <https://publications.fifa.com/en/annual-report-2021/around-fifa/womens-football-2021/>

5. Sociale en economische impact

Sociale impact

Football & Community

Inleiding

Voetbal speelt een belangrijke maatschappelijk rol door connecties te bevorderen, mensen samen te brengen rond een gemeenschappelijk doel en een gemeenschapsgevoel te creëren. De Pro League en haar clubs vergroten de maatschappelijke impact van voetbal verder via structurele projecten met impactvolle partners en verscheidende samenwerkingen.

De maatschappelijke bijdrage van de Pro League, bekend als Football & Community, centreert rond 6 belangrijke pijlers: duurzaamheid, gelijkheid, fans, toegankelijkheid, diversiteit en gezondheid & veiligheid. Het uitwerken van samenwerkingen met partners en het actief betrekken van fans en clubs zijn essentieel om een betekenisvolle lokale en regionale maatschappelijke impact te realiseren.

De Pro League kent jaarlijks het 'Football & Community' label toe aan clubs die excelleerde in hun maatschappelijk engagement. Deze prijs dient als een erkenning voor het engagement dat clubs toonde om een positieve impact te creëren voor hun gemeenschap en benadrukt hun toewijding aan het bevorderen van sociaal welzijn via voetbal. Vanaf 2022 werd het Football & Community-label onderverdeeld in drie verschillende categorieën (Goud, Zilver en Brons) op basis van de kwaliteit van de respectievelijke programma's.

In 21/22 steunde de Pro League de clubs in hun sociaal engagement voor een totaalbedrag van € 150.000²⁰, een sterke stijging in vergelijking met de budgetten van 20/21 (i.e., € 135.000) en 19/20 (i.e., € 100.000). Over een periode van 5 jaar heeft de Pro League haar financiële steun aan maatschappelijke projecten verdubbeld, wat een erkenning is van de toenemende inspanningen die Belgische clubs hebben geleverd om hun belangrijke rol in de maatschappij te vervullen.

Een diepgaandere blik op het aantal sociale projecten van Belgische clubs geeft een positieve trend weer. In 2022 werden in totaal 311 projecten uitgevoerd, tegenover 296 in 2021, waarmee het niveau van voor de pandemie (i.e., 300 in 2019) overtroffen werd. In totaal hebben de clubs een budget van € 2,5 miljoen (i.e., + 8%) besteed aan deze projecten, waarbij 96.500 deelnemers betrokken waren. G-voetbal, voor mensen met een fysieke, mentale en/of intellectuele beperking, is één van deze maatschappelijke initiatieven. Gezamenlijk ondersteunde de clubs 35 G-teams (i.e., + 17 t.o.v. 2021), waardoor 779 G-voetballers (i.e., + 233 t.o.v. 2021) de kans kregen om deel te nemen aan voetbal.

311 sociale projecten

gestegen van 296 in 20/21

2,5 € miljoen

Budget voor sociale projecten en solidariteitsbetalingen, een stijging van 8%

96.479 deelnemers

aan sociale projecten

35 G-teams met 779 G-voetballers

Tweemaal zoveel dan in 20/21

99 amateur clubs gesteund

18.000 deelnemers bereikt

²⁰ Pro League: <https://www.proleague.be/nl/pl/nieuwsbrief-football-community-juli-2022>

Impact op lokale amateurclubs

Amateurvoetbal is van significant belang in België, gegeven dat 4,3% van de bevolking de sport beoefent en daarmee de participatiegraad van Frankrijk (i.e., 3,3%) overtreft²¹. Vlaanderen speelt een centrale rol in amateurvoetbal met bijna de helft (i.e., 48%) van de leden, terwijl Wallonië op de voet volgt met 33% en Brussel 19% bijdraagt tot de bloeiende gemeenschap van amateurvoetbal.

Ondanks hun significante rol in zowel sport als maatschappij, kampen amateurclubs in toenemende mate met financieel moeilijkheden. De 'kantine' is de belangrijkste bron van inkomsten voor 77% van de clubs, deze inkomstenbron werd echter zwaar getroffen door de COVID-19 beperkingen²¹. Dit resulteerde in een duidelijke behoefte aan extra steun om ervoor te zorgen dat amateurclubs hun maatschappelijke rol kunnen behouden en verder kunnen uitbouwen. De profclubs en de Pro League dragen daarom steeds meer bij tot het functioneren van hun lokale amateurclubs.

Via gezamenlijke inspanningen en een voorzien budget van € 2,2 miljoen hebben professionele clubs en de Pro League hun steun verder uitgebreid naar 99 amateurclubs met maar liefst 18.018 deelnemers voor het seizoen 21/22. De samenwerking tussen professionele en amateurclubs is een teken van de eenheid binnen de voetbalgemeenschap en benadrukt de toewijding van professionele clubs tot een bloeiend voetbalecosysteem in België.

Eleven United

In 2022 lanceerde de Pro League haar derde seizoen van het 'Football & Community' magazine, met korte video's die de sociale projecten van de Belgische profclubs in de kijker zetten. Dit magazine, bekend onder de naam Eleven United, geeft inzicht in de brede en sociale initiatieven die worden ondernomen door de Pro League clubs en hun partners. De onderwerpen die aan bod komen beslaan gebieden zoals onderwijs, diversiteit, antiracisme, gezondheid, inclusie, milieu, supportersbetrokkenheid en drugspreventie.

²¹ Voetbal Vlaanderen: <https://www.voetbalvlaanderen.be/nieuws/negen-op-de-tien-clubs-bevestigen-de-impact-van-covid-op-hun-financien>

Fans

Enthousiaste voetbalfans dragen de geest en essentie van hun team en worden zo de 12de speler van het team, wat van hen een centraal element maakt voor elke voetbalclub. In België heeft voetbal een speciale plaats in de harten van vele fans als één van de meest geliefde sporten van het land.

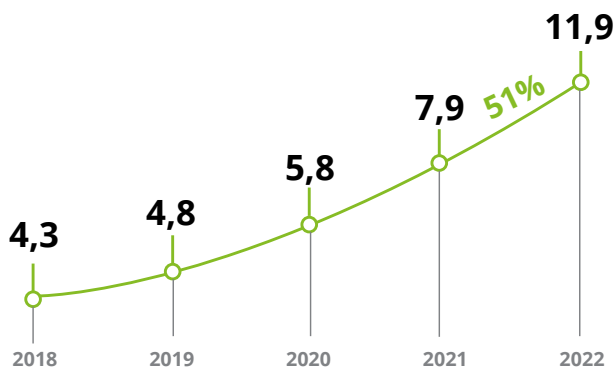
Zoals in het vorige verslag benadrukt werd, diende Belgische professionele voetbalclubs zich aan te passen aan de uitdagingen die de aanhoudende COVID-19-pandemie met zich meebracht, zijnde beperkte momenten om te connecteren en interageren met fans. Bijgevolg hebben clubs extra inspanningen geleverd om digitaal te connecteren met fans en de passie voor hun club levend te houden. Deze digitaliseringstrend wordt geïllustreerd door de exponentiële groei van het aantal volgers op sociale media bij Pro League-clubs.

Het totaal aantal volgers op sociale media is gestegen tot 11,9 miljoen in 2022, wat neerkomt op een stijging van + 51% (i.e., + 4 miljoen), wat aanzienlijk hoger is dan de groeipercentages in 2021, 2020 en 2019 (respectievelijk 36%, 21% en 12%). In het huidige digitale landschap maken clubs gebruik van verschillende

digitale platformen (e.g., Facebook, Instagram, Twitter, LinkedIn, TikTok, YouTube, etc.) om te communiceren, waardoor ze hun contentstrategie en berichtgeving kunnen afstemmen op een specifieke doelgroep. De stijging van het aantal volgers op sociale media in de afgelopen jaren kan voornamelijk toegeschreven worden aan de opkomst van TikTok. De sociale media-app was in 2022 goed voor het grootste deel van de volgers, namelijk 33% van alle volgers op sociale media. Bovendien zijn deze TikTok-volgers voornamelijk geconcentreerd bij 2 voetbalclubs, RSC Anderlecht met 2,2 miljoen volgers, gevolgd door Club Brugge met 1,1 miljoen volgers.

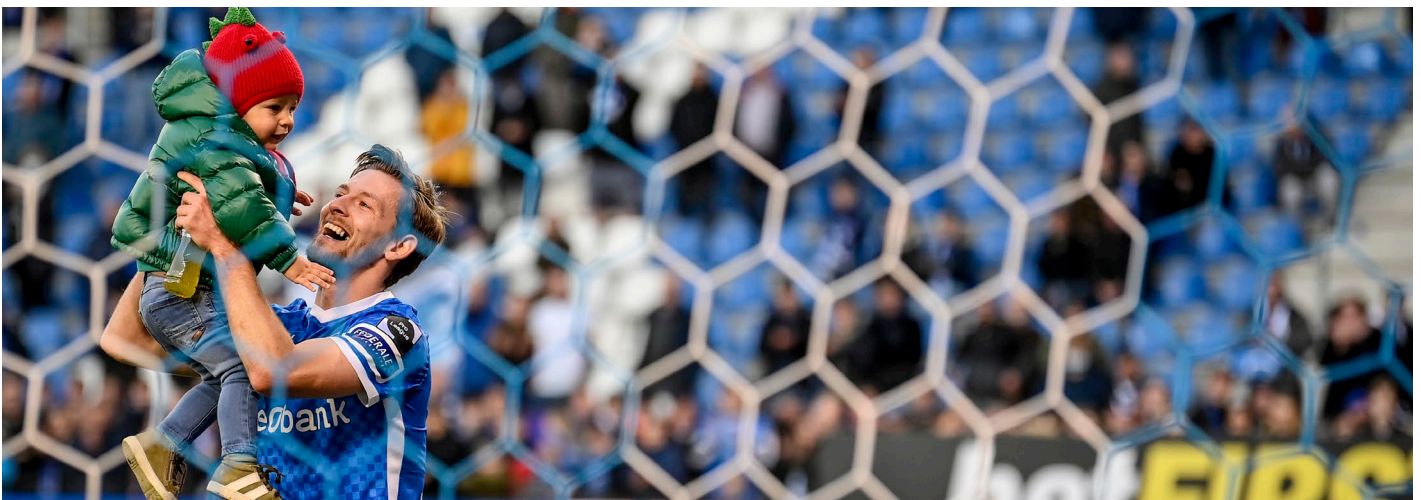
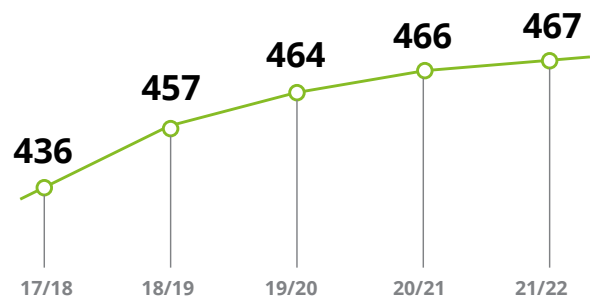
Naast digitale betrokkenheid zoeken fans ook fysieke bijeenkomsten op met fanclubleden die dezelfde passie delen. De groei van nieuwe fanclubs is de afgelopen jaren echter gestagneerd, wat de trend naar een meer digitaal tijdperk onderstreept. In het seizoen 21/22 bleef het aantal fanclubs nagenoeg op hetzelfde niveau (i.e., 467), waarbij sommige clubs zelfs een daling van het aantal fanclubs zien.

Figuur 27: Evolutie totaal aantal volgers op sociale media van Belgische profclubs* (miljoen)

(*) Sociale gegevens van RE Virton & RE Moeskroen niet beschikbaar in 21/22

Figuur 28: Evolutie totaal aantal fanclubs van Belgische profclubs*

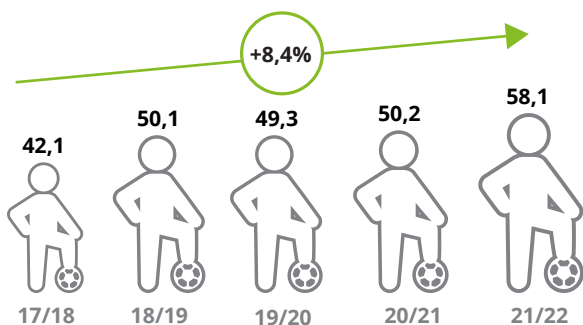
Jeugd

De positieve sociale effecten van voetbal voor jongeren zijn talrijk, het cultiveert waardevolle levensvaardigheden (i.e., discipline, teamwerk, vriendschap, doorzettingsvermogen, enz.), bevordert sociale integratie, brengt positieve waarden zoals verantwoordelijkheid en leiderschap bij en biedt mogelijkheden voor persoonlijke en professionele groei. Naast de sociale en maatschappelijke impact is er ook een economische motivatie voor clubs om te investeren in jeugdontwikkeling, aangezien de Pro League steeds meer bekend staat als favoriete transferpartner voor de 'Big Five'. Om de hierboven vermelde redenen zijn talentidentificatie en -ontwikkeling een belangrijke factor geworden voor het succes van vele Belgische clubs, zowel op nationaal als internationaal vlak. Dit onderdeel van het rapport zal inzage geven in de investeringen in jeugdontwikkeling, het aantal jeugdspelers onder contract en de impact die ze hebben gehad op de nationale competitie. Een meer gedetailleerde analyse over de relevantie van jeugdontwikkeling in het transferbeleid van de Pro League kan geraadpleegd worden in onze Case study: Deep dive in de Belgische transfermarkt.

In de afgelopen 5 seizoenen zijn de totale investeringen van Belgische clubs in jeugdontwikkeling geleidelijk gestegen met een jaarlijks groeipercentage van 8,4%. Deze gestage groei heeft geleid tot een totale investering van € 58,1 miljoen in 21/22 (i.e., + € 7,9 miljoen ten opzichte van 20/21). Het geïnvesteerde bedrag dient vergeleken te worden met het wettelijk vereiste bedrag dat nodig is voor de vrijgestelde doorstorting van de bedrijfsvoorheffing op de spelerssalarissen. Met een totale investering van € 58,1 miljoen overtreffen de clubs ruimschoots deze wettelijk vereiste²² van € 30,5 miljoen en demonstreren ze hun toewijding voor de verdere ontwikkeling van jong talent. Bovendien is het opmerkelijk dat ondanks de aanzienlijke impact van de COVID-19 pandemie op de clubinkomsten in de afgelopen jaren, de Belgische clubs hun budgettoewijzing voor hun jeugdspelers consistent hebben verhoogd (i.e., de totale operationele inkomsten zijn jaarlijks met 4% gestegen, terwijl investeringen in de jeugdontwikkeling jaarlijks met 8% zijn gestegen).

Meer dan de helft (i.e., 54%) van de investeringen in jeugdontwikkeling voor seizoen 21/22 zijn afkomstig van de G6-clubs. K12 en 1B clubs investeerden € 20,4 miljoen en € 6,5 miljoen respectievelijk, waarbij 1B clubs bijna drie keer meer investeerde dan wettelijk vereist.

Figuur 29: Evolutie totale investeringen van Belgische clubs in hun jeugd (€ miljoen)

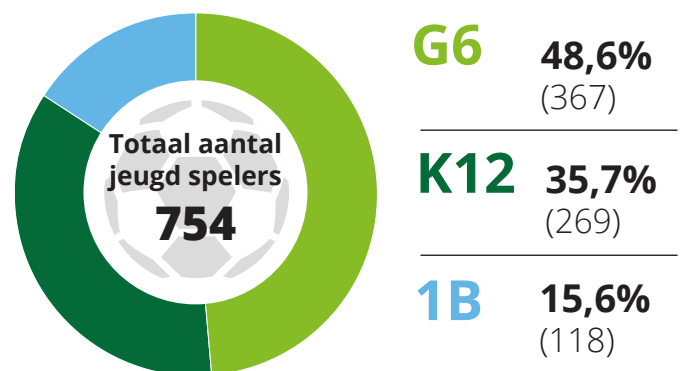

²² Wettelijk vereiste = Vanaf het inkomstenjaar 2022 moet 55% (vroeger 50%) van de niet-afgedragen roerende voorheffing verplicht worden aangewend voor de opleiding van sportbeoefenaars jonger dan 23 jaar. De overige 45% is vrij besteedbaar door de sportclubs.

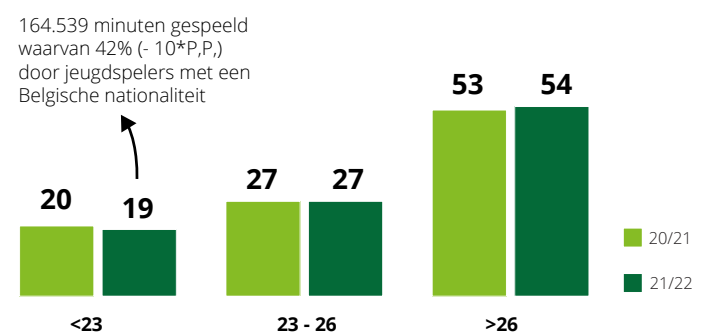
In 21/22 was meer dan 50% (i.e., 754) van alle spelers met een voltijds of deeltijds contract jonger dan 23 jaar. Van deze jonge spelers, spelen 49% of 367 spelers bij een G6 club, 36% of 269 spelers bij een K12 club en 15% of 118 spelers bij een 1B club. In totaal waren er 359 jonge, Belgische spelers (jonger dan 23 jaar) die een vol- of deeltijdscontract hadden bij Belgische profclubs, een toename van 22% vergeleken met voorgaand seizoen.

Jonge spelers verzamelde in totaal 164.539 speelminuten in het seizoen 21/22 oftewel 18,9% van de totale speeltijd. De verdeling in speelminuten tussen de leeftijdsgroepen bleef relatief hetzelfde in vergelijking met voorgaand seizoen, zoals gevisualiseerd in figuur 31. Van alle minuten gespeeld door spelers onder 23 jaar, werden 42% of 68.440 minuten gespeeld door spelers met de Belgische nationaliteit, wat een daling is van 24% ten opzichte van 20/21.

Figuur 30: Aantal jonge spelers per clubtype in 21/22

Figuur 31: Percentage gespeelde minuten per leeftijdsgroep in 21/22

Economische impact

Het uitgebreide model dat gebruikt wordt om de economische impact van de Pro League en de Belgische voetbalclubs te beoordelen, houdt rekening met de directe, indirecte en geïnduceerde impact op vier belangrijke economische indicatoren: de totale productie, bruto toegevoegde waarde, tewerkstelling en belastingbijdrage. Dit model geeft de totale waarde weer die gegenereerd wordt door de voetbalindustrie zelf, haar toeleveringsketen en de impact op huishoudens die verbonden zijn met deze industrieën. De methodologiesectie, dat in appendix is opgenomen, geeft een volledig overzicht van het model en de berekeningen.

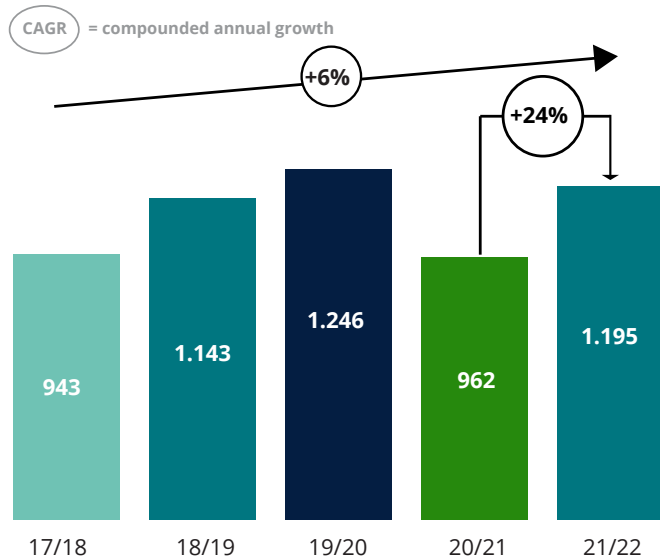
De methodologie omvat twee soorten multiplicatoren zoals gedefinieerd door het Belgische Federaal Planbureau: input-output multiplicatoren en de National Accounting Matrix-multiplicatoren.

Totale productie

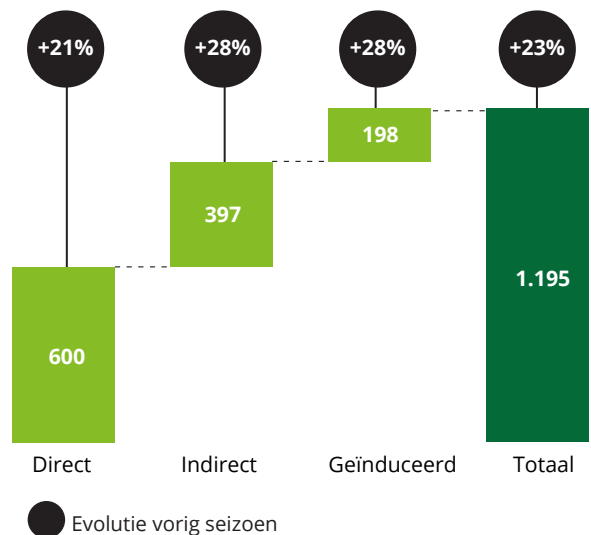
De totale economische impact van professioneel voetbal in België, gemeten aan de hand van de totale productie, bedroeg ongeveer € 1,2 miljard in het seizoen 21/22. Deze impact demonstreert een sterk herstel van + € 233 miljoen (i.e., + 24%) in vergelijking met het vorige COVID-19 seizoen, dat het operationele model en de daaruit voortvloeiende inkomsten van de Belgische clubs zwaar had aangetast. Het herstel was grotendeels te danken aan een aanzienlijke stijging van de ticket- (+ 149%) en commerciële inkomsten (+ 160%), maar was niet voldoende om het niveau van voor de pandemie van 19/20 te evenaren. De totale productie is de afgelopen 5 seizoenen met 27% gestegen, wat het toenemende belang van voetbal in de Belgische economie aantoont.

Figuur 32: Evolutie totale productie van professioneel voetbal in België (€ miljoen)

De opsplitsing van de totale productie, zoals gevisualiseerd in figuur 33, illustreert het relatieve belang van de directe impact op de totale productie. De directe impact meet de inkomsten gegenereerd door de Belgische voetbalclubs en Pro League die positief gecorreleerd zijn tot de indirecte en geïnduceerde impact, gegeven dat de uitgaven van werknemers/spelers terugvloeien naar de economie. De directe totale productie bedroeg € 600 miljoen, een stijging van 21% ten opzichte van het seizoen 20/21. Het is belangrijk om te vermelden dat deze directe impact, of operationele output, exclusief overheidssteun (i.e., subsidies) is. Een extra aandachtspunt is dat transferinkomsten opgenomen zijn in de directe impact, maar niet worden meegenomen in de berekening van de indirecte en geïnduceerde productie. Uit de analyse van de directe totale productie blijkt dat de grootste bijdragen voortkomen uit de transferinkomsten (32%), overige operationele inkomsten (23%) en inkomsten van uitzendrechten (17%).

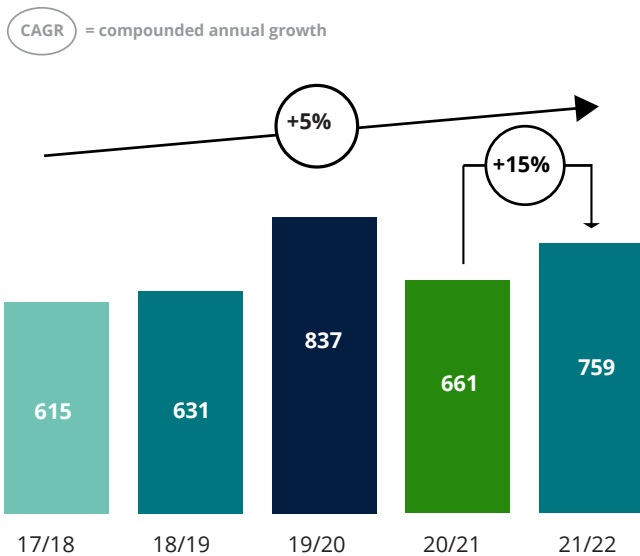
Figuur 33: Opbouw totale productie van professioneel voetbal in België in 21/22 (€ miljoen en % ten opzichte van vorig seizoen)

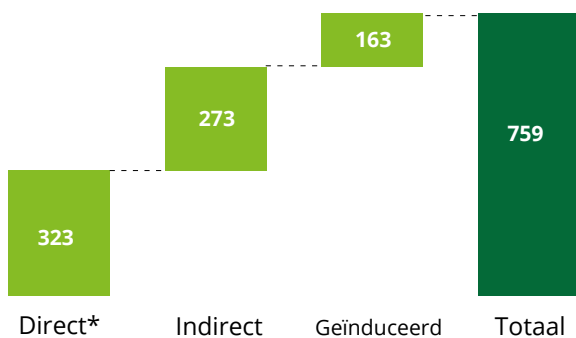
Bruto toegevoegde waarde

De bruto toegevoegde waarde van de Belgische profclubs aan de Belgische economie bedroeg € 759 miljoen in het seizoen 21/22, een sterke stijging van € 98 miljoen (i.e., + 15%) in vergelijking met het seizoen 20/21. Salariskosten (i.e., + 13%) en vennootschapsbelastingen (i.e., + 102%) waren de drijvende krachten achter deze stijging van de bruto toegevoegde waarde. Professioneel voetbal in België is echter nog niet volledig hersteld van de pandemie, gegeven dat de bruto toegevoegde waarde nog steeds 9% (i.e., - € 77 miljoen) verschilt t.o.v. 19/20. Dit kan voornamelijk toegeschreven worden aan een gemiddeld lagere winstgevendheid van de clubs.

Figuur 34: Evolutie bruto toegevoegde waarde van professioneel voetbal in België (€ miljoen)

Figuur 35: Opbouw bruto toegevoegde waarde van professioneel voetbal in België in 21/22 (€ miljoen)

(* Directe impact is de som van de totale salariskosten incl. scheidsrechters, resultaat na belastingen en vennootschapsbelastingen.

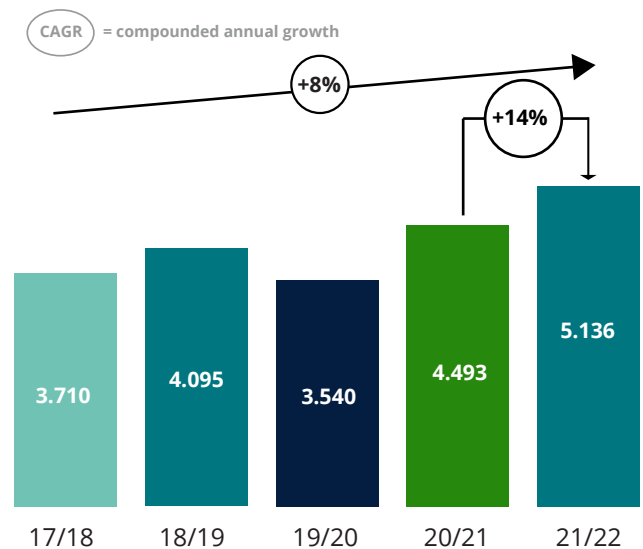
Job creatie

In het seizoen 21/22 stimuleerde de Pro League en de Belgische clubs samen de werkgelegenheid met een bijdrage van 5.136 jobs, wat een stijging betekent van 642 jobs (i.e., +14%) in vergelijking met het seizoen 20/21. Sinds 17/18, is de werkgelegenheid door de professionele voetbalindustrie jaarlijks met gemiddeld 8% gestegen. De enige daling in de tewerkstelling werd gerapporteerd in seizoen 19/20, wat gedeeltelijk kan toegeschreven worden aan onvolledige data van R.E. Virton, KSC Lokeren en SF Roeselare.

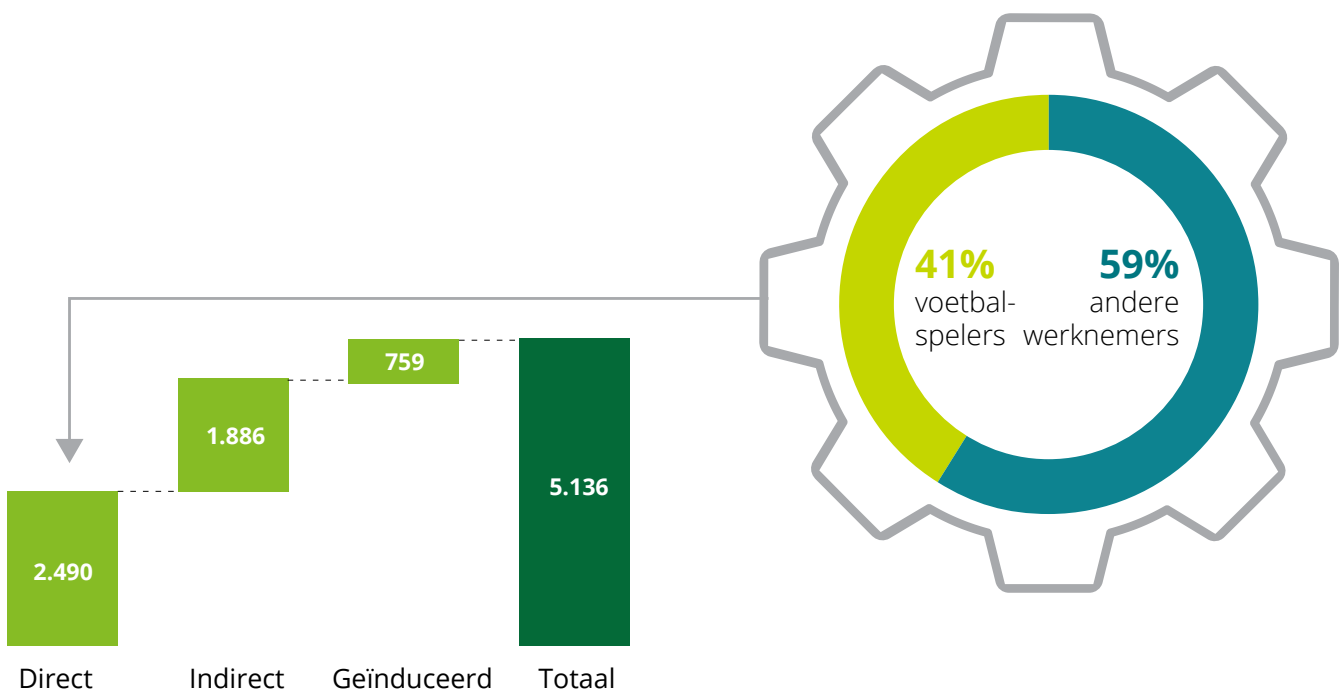
Het belang van directe tewerkstelling, of het aantal werknemers dat de clubs direct in dienst hebben, wordt benadrukt door het grote relatieve aandeel in de totale job creatie van 48% of 2.490 jobs. Voetballers maken gemiddeld 41% uit van het directe personeelsbestand, iets lager dan de 42% in het seizoen 20/21. De overige 59% bestaat uit alle andere werknemers die voor de clubs werken, zoals barmedewerkers, sportief personeel, management, De samenstelling van de directe werknemers verschilt per clubcategorie, waarbij G6-clubs het laagste aandeel voetballers hebben, goed voor 34% van hun personeelsbestand. K12- en 1B-clubs hebben minder ondersteunend personeel voor hun spelers, met voetballers die respectievelijk 43% en 52% uitmaken.

Indirecte jobcreatie is goed voor 1.886 jobs (i.e., 37%), terwijl geïnduceerde jobcreatie 759 jobs (i.e., 15%) telt.

Figuur 36: Evolutie job creatie door de Pro League en Belgische clubs

Figuur 37: Opbouw job creatie door de Pro League en Belgische clubs

Belasting bijdrage

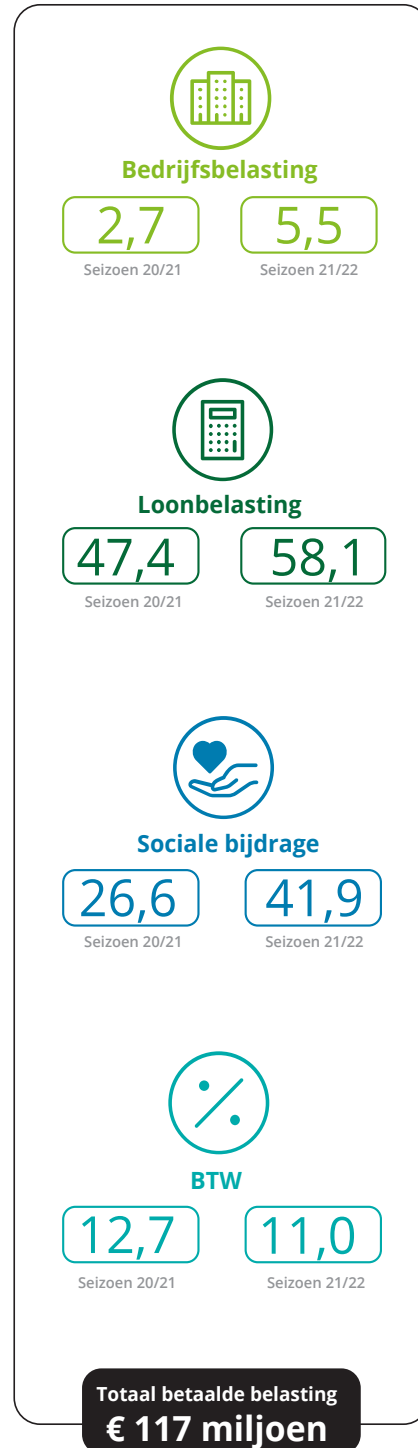
Belgische clubs dragen bij tot de federale begroting via 4 verschillende belastingssystemen, namelijk vennootschapsbelasting, loonbelasting, nationale verzekering (i.e., sociale bijdragen) en belasting op de toegevoegde waarde (BTW). In seizoen 21/22 bereikte het gecombineerde belastingbedrag € 117 miljoen, wat een aanzienlijke stijging betekent van € 27 miljoen euro (i.e., + 30%). Deze stijging in belasting bijdrage is voornamelijk het gevolg van de fiscale hervormingen, zoals besproken in de vorige hoofdstukken van dit verslag, die betrekking hadden op de helft van het seizoen in 21/22. Er wordt verwacht dat deze bijdrage in 22/23 verder zal toenemen, aangezien de hervormingen dan het gehele seizoen zullen impacteren. Deze fiscale hervormingen zijn van toepassing op de gehele sportsector en niet enkel op professioneel voetbal.

De door de clubs betaalde vennootschapsbelasting bedroeg € 5,5 miljoen in 21/22, wat twee keer zoveel is als de bijdrage van seizoen 20/21. Bij het analyseren van de afgelopen 5 seizoenen blijkt dat alleen het seizoen 19/20 in staat was om een hogere bijdrage tot de vennootschapsbelasting te realiseren, namelijk € 15,3 miljoen. Zowel de loonheffingen als de sociale bijdragen kenden de grootste absolute stijging in seizoen 21/22, met respectievelijk € 10,8 miljoen en € 15,3 miljoen. Deze belastingen zijn positief gecorreleerd aan de loonkosten van de clubs, die het sterkst beïnvloed werden door de fiscale hervormingen. De sociale bijdragen worden niet langer berekend op een maximum maandsalaris van € 2.474 en het percentage aan bedrijfsvoorheffing dat werd vrijgesteld van doorstorting werd naar beneden bijgesteld tot 75%. Naast deze hervormingen zorgde de toename van het aantal spelers onder contract er ook voor dat de loonkosten stegen in totaliteit tot € 373,9 miljoen (i.e., +14%). Deze effecten brengen het totale bedrag aan loonheffingen en sociale bijdrage op respectievelijk € 58,1 miljoen en € 41,9 miljoen.

De BTW balans, rekening houdend met de verschuldigde en de aftrekbare BTW, geeft een overzicht van hoeveel het professioneel voetbal in België rechtstreeks bijdraagt via hun toegevoegde waarde. Voor het seizoen 21/22 bedroeg de btw-bijdrage € 11 miljoen, een daling van € 1,6 miljoen ten opzichte van seizoen 20/21. De totaal betaalde BTW, dat € 101 miljoen bedroeg, geeft een goed overzicht van de totale BTW die doorheen de volledige toeleveringsketen van het professioneel voetbal werd betaald.

Aangezien geen data beschikbaar is over de indirecte en geïnduceerde belastingimpact, wordt verwacht dat de werkelijke fiscale impact van de Pro League-clubs op de Belgische economie groter zal zijn dan de cijfers die in deze sectie gerapporteerd worden.

Figuur 38: Belastingen betaald door het professioneel voetbal in België in 20/21 en 21/22 (€ miljoen)

Slotwoord

Dit rapport is het resultaat van een vruchtbare en constructieve samenwerking met de Pro League, die in de loop der jaren gegroeid is. In de eerste plaats willen we onze oprechte waardering uitspreken voor de organisatie van de Pro League voor het efficiënt verzamelen van de nodige financiële, economische en sociale gegevens.

Tot slot willen we onze waardering uitspreken voor Royal Antwerp FC voor het ter beschikking stellen van een uitzonderlijke omgeving en het faciliteren van de persconferentie.

Appendix

Scope

Dit rapport evalueert de sociaaleconomische impact van de Belgische voetbalclubs in 1A (Jupiler Pro League) en 1B (Challenger Pro League), alsook de impact van de Pro League als organisatie. Bij het maken van conclusies of analyses van welke aard dan ook, verwijst dit rapport naar deze voornoemde profclubs, tenzij expliciet anders vermeld. Het is niet de bedoeling van dit rapport om conclusies te trekken over de economische waarde die door de RBFA (Koninklijke Belgische Voetbalbond) wordt gegenereerd.

Bij de beschrijving van de 1A (Jupiler Pro League) wordt in dit rapport een onderscheid gemaakt tussen de G6 en de K12. De G6 verwijst naar de top 6 ploegen op basis van hun sportieve resultaat over de laatste 5 seizoenen. Voor het seizoen 21/22 zijn dat Club Brugge, KRC Genk, KAA Gent, RSC Anderlecht, Royal Antwerp FC en Standard de Liège. De K12 omvat de overige twaalf clubs in 1A.

De volgende gegevensbronnen hebben geholpen bij het opstellen van dit rapport:

- Financiële gegevens uit jaarverslagen (balansen, winst-en-verliesrekeningen en kasstroomoverzichten)
- Werkgelegenheidsgegevens uit sociale balansen
- Investerings- en gemeenschapsgegevens uit enquêtes die naar de Belgische voetbalclubs zijn gestuurd
- Economische indicatoren opgesteld door het Belgisch Federaal Planbureau

De gegevens die voor dit rapport zijn gebruikt, omvatten de afgelopen 5 seizoenen (17/18, 18/19, 19/20, 20/21 en 21/22). De gegevens voor het seizoen 21/22 omvatten 25 clubs (18 uit 1A en 7 uit 1B). De gerelateerde impact van de 1B Pro League zal worden uitgelegd in de verschillende secties, waar van toepassing.

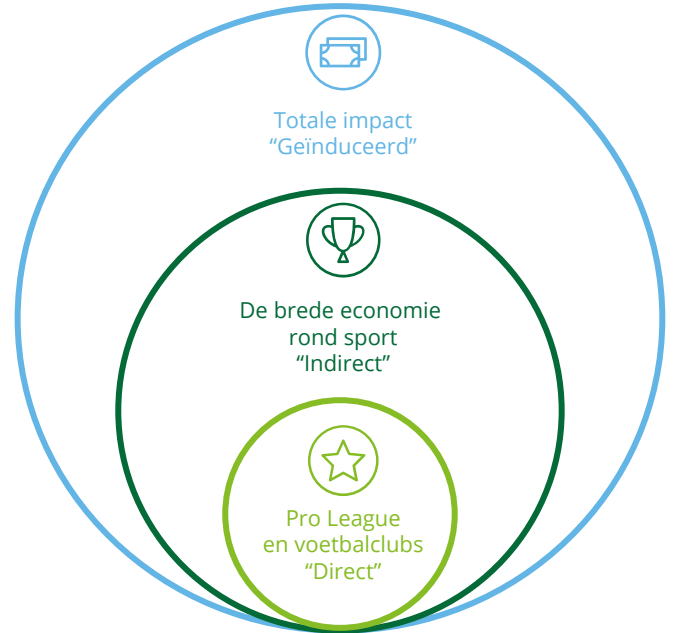
Methodologie

In onze evaluatie van de economische impact worden drie verschillende impact dimensies gemeten: De directe, indirecte en geïnduceerde impact.

- **Directe impact:** De industrie zelf heeft een bepaalde impact, door zaken te doen binnen de economie, wat ook een bruto toegevoegde waarde veroorzaakt, tewerkstelling creëert en belastinginkomsten genereert
- **Indirecte impact:** De toeleveringsketen van de sector is verantwoordelijk voor een bruto productie, toegevoegde waarde, tewerkstelling en belastinginkomsten als indirect gevolg van de sector zelf
- **Geïnduceerde impact:** Huishoudens die profiteren van de industrie en haar toeleveringsketen hebben meer koopkracht, wat extra productie, toegevoegde waarde, jobs en belastinginkomsten genereert

Zoals aangegeven in de beschrijving hierboven, bepalen vier economische indicatoren de totale directe, indirecte en geïnduceerde impact:

- **Totale productie** meet de totale output die wordt gegenereerd door het bestaan van de Belgische profvoetbalindustrie. Het weerspiegelt de inkomsten die worden gegenereerd over de volledige toeleveringsketen, dus met inbegrip van zowel de bruto toegevoegde waarde als de tussentijdse consumptie
- **Bruto Toegevoegde Waarde** meet de waarde van de geproduceerde goederen en diensten, maar laat de tussentijdse consumptie buiten beschouwing. Het duidt de bijdrage aan het Bruto Binnenlands Product (BBP) aan. Winsten, belastingen en loonkosten bepalen de bruto toegevoegde waarde
- **Tewerkstelling** (jobs) geeft de banen weer die gegenereerd worden door de Pro League en professionele voetbalclubs
- **Belastingbijdrage** onderzoekt de impact van de industrie op de belastingen, zowel in gerealiseerde verkoop als in tewerkstelling

	Bruto output	Bruto toegevoegde waarde	Werkgelegenheid	Belastingbijdrage
 Direct	Clubinkomsten uit de verkoop van een biertje aan een fan	De club maakt winst op het verkochte bier en betaalt haar medewerkers uit	Een medewerker van de club werkt in de stadion bar	De club die belasting betaalt
 Indirect	Opbrengsten voor de verkoper van hamburgers buiten het stadion	De verkoper van hamburgers maakt winst met zijn bedrijf en betaalt zijn werknemers	Een werknemer die werkt voor de verkoper van hamburgers	
 Geïnduceerd	Huishoudelijke uitgaven van de clubmedewerker die aan de stadion bar dankzij zijn/haar loon	De markt maakt extra winsten en betaalt extra lonen dankzij de clubmedewerker die zijn/haar loon uitgeeft aan derde producten en diensten	Een medewerker, aangenomen dankzij de extra uitgaven van de clubmedewerker	

Om de directe, indirecte en geïnduceerde impact van de economische indicatoren te berekenen, maakt de methodologie gebruik van twee verschillende soorten multiplicators die door het Belgische Federaal Planbureau zijn gedefinieerd: de input-output multiplicators en de multiplicators van de Nationale Accounting Matrix. Het toepassen van input-output modellen op de directe impact kwantificeert deze toegevoegde impact. Wassily Leontief, Nobelprijswinnaar, heeft dit input-output model ontwikkeld.

Het is een kwantitatieve techniek voor het meten van correlaties tussen verschillende sectoren binnen een economie. Het input-output-model wordt op grote schaal gehanteerd door nationale economische bureaus om uiteenlopende economische indicatoren te berekenen, waaronder het BBP. Waar input-output-modellen kijken naar de impact van bedrijven en hun toevoerketen binnen een economie, gaat de National Accounting Matrix (NAM) nog een stap verder en houdt het rekening met alle economische acties die gedurende een bepaalde periode worden ondernomen binnen een economie. Op die manier kunnen het gezinsinkomen en de effecten ervan worden geraamd bovenop de oorspronkelijke impact op de supply chain. De input-outputmultiplicatoren zijn in 2019 geactualiseerd om een actueel en accuraat beeld van de huidige economische situatie te geven. Het effect als gevolg van de wijziging van de multiplicatoren werd in het 2020-verslag voor elke economische indicator toegelicht om de transparantie en de vergelijkbaarheid met de resultaten van het verslag van 2021 te waarborgen.

De totale waarde van het professioneel voetbal in België overstijgt de som der delen.

De massale deelname van de Pro League en zijn clubs aan sociale initiatieven creëert een bijkomend positief effect op de Belgische economie. Het is echter vrij moeilijk om die impact te kwantificeren. Verhalen over de gemeenschapsvorming, fanclubs en jeugdwerking illustreren de toegevoegde waarde die de sector creëert. De jaarverslagen van de voetbalclubs en de Pro League leveren de gegevens voor totale productie en toegevoegde waarde. De berekeningen in dit rapport zijn conform de richtlijnen van het Belgische Federaal Planbureau.^{23 24} Voor de analyses werd ook gebruik gemaakt van werkdocumenten over de theorie achter het input-outputmodel.^{25 26}

Bij de economische berekeningen is behoedzaamheid vereist in verband met volgende zaken:

- Multiplicatoren worden berekend op basis van een gemeten totale productie over de periode van een jaar en geven de gemiddelde relaties weer
- De gehanteerde multiplicatoren voor NACE-code 93 omvatten andere industrieën dan beroepssporten, zoals de fitnessindustrie. Deze multiplicator wordt gebruikt als een proxy omdat er voor de sub-industrie 'professionele sporten' geen specifieke multiplicator is
- De multiplicatoren bevatten louter effecten die stroomopwaarts optreden. Downstream-effecten worden niet meegerekend. Dit zou een minimale impact moeten hebben op de professionele sportindustrie, die zich over het algemeen zeer dicht bij het einde van de toeleveringsketen bevindt.
- Een multiplicator is een relatie tussen de initiële effecten op output, bruto toegevoegde waarde of tewerkstelling en het totale effect. Daarom zou een hoge multiplicatorwaarde kunnen duiden op grootschalige totale effecten (teller) of op geringe initiële effecten (noemer).

²³ Belgisch Federaal Planbureau (2016). Multiplicatoren: handleiding.

²⁴ Belgisch Federaal Planbureau (2016). NAM-multiplicatoren: handleiding

²⁵ Avonds L., Belgisch Federaal Planbureau (2013). Werkdocument 10-13. Bijdrage van de componenten van de finale vraag tot het bbp 1995-2005

²⁶ Avonds L., Hambÿe C., Hertveldt B., Michel B., Van den Cruyce B. (2016). Working Paper 5-16. Analyse van de interregionale input-outputtabel voor het jaar 2010.

Directe impact

In hun antwoord op de vraag naar profvoetbal genereren de voetbalclubs zelf in de eerste plaats rechtstreekse effecten, ofwel de initiële impact. Voor het meten van de gegenereerde rechtstreekse productie en rechtstreekse bruto toegevoegde waarde, wordt het laatst beschikbare fiscaal jaar 21/22 gebruikt.

Directe totale productie

De inkomsten van de voetbalclubs uit de volgende bronnen vormen samen de directe totale productie:

- Individuele tickets & abonnementen
- Uitzendrechten
- Sponsoring- & reclame inkomsten
- Commerciële inkomsten
- UEFA prijzengeld

Noch subsidies vanwege de staat, noch de voordelen van de verminderde bedrijfsvoorheffing voor atleten in België, die als bron van inkomsten worden beschouwd, worden meegerekend in deze formule

Directe Bruto Toegevoegde Waarde

Voor de rechtstreekse Bruto Toegevoegde Waarde wordt de standaardformule van winst vóór belasting plus totale lonen en salarissen gebruikt. Als dusdanig staat de Bruto Toegevoegde Waarde voor de "toegevoegde waarde" aan de economie, of anders gesteld: "Hoeveel waarde bezorgt deze activiteit aan de deelnemers in de economie?" Deze deelnemers zijn (1) kapitaalverstrekkers en de staat en (2) gezinnen, in overeenstemming met de gebruikelijke begunstigers van winsten vóór belasting en lonen. De Bruto Toegevoegde Waarde vermijdt ook een dubbele telling die zich voordoet bij de totale productie, omdat de kosten van verkochte goederen, die verschijnen als inkomsten voor leveranciers, niet in acht worden genomen

Directe tewerkstelling

Het aantal VTE's dat voor de voetbalclubs werkt, vormt de directe werkgelegenheid

Directe belastingbijdrage

Jaarverslagen en belastingaangiften geven een nauwkeurige inschatting van de belastingbijdrage van Belgische voetbalclubs en de Pro League. Het totale bedrag dat wordt bijgedragen aan de staat omvat 4 relevante categorieën van belastingbijdrage:

- Vennootschapsbelasting
- Loon- en inkomstenbelasting
- Sociale zekerheidsbijdragen
- Belasting over de toegevoegde waarde (btw)

Indirecte impact

Aangezien professionele voetbal clubs in België goederen verkopen en diensten verlenen aan hun klanten, profiteren andere sectoren hiervan door de voetbalclubs te bevoorraden of andere neveneffecten te voorzien, zoals hotelkamers voor supporters. Specifieke sectoren die de invloed ondervinden van het bestaan van het profvoetbal in België, zijn de horeca, de bouw, winkels met sportkleding, media & entertainment, medische dienstverlening en gokkantoren.

Indirecte totale productie

Naarmate de productie van de voetbalindustrie toeneemt, zal de sector een beroep doen op zijn toeleveranciers om de productie te verhogen, die op hun beurt hun toeleveranciers zullen vragen om de productie te verhogen. Met het input-outputmodel van Leontief, dat het Belgisch Nationaal Planbureau in zijn open datasets beschikbaar stelt, kan het gecumuleerde effect van directe en indirecte inkomsten worden berekend. De relevante sector voor de industrie van het beroepsvoetbal komt overeen met de NACE-code 93. De totale effecten worden geschat door gebruik te maken van de outputmultiplicator voor de industrie met NACE-code 93, die 1,97 bedraagt. Concreet betekent dit dat elke € 100 aan directe inkomsten in de sportindustrie, overeenkomt met € 97 aan indirecte inkomsten in de economie. Een belangrijk voorbehoud bij de totale output is de mogelijkheid van dubbeltellingen.

Indirecte Bruto Toegevoegde Waarde

Net als bij indirecte output zal een toename van de Bruto Toegevoegde Waarde in de voetbalindustrie leiden tot een stijging van de Bruto Toegevoegde Waarde in de totale toeleveringsketen. Aangezien het Belgische Federaal Planbureau in zijn 5-jaarlijkse berekeningen geen precieze multiplicator voor Bruto Toegevoegde Waarde geeft, dient de inkomensmultiplicator voor primaire inputs als benadering. Deze multiplicator is sterk vergelijkbaar met Bruto Toegevoegde Waarde omwille van de manier waarop de primaire input wordt berekend: Bruto Toegevoegde Waarde + Belastingen & Subsidies voor tussentijdse productie. De input-outputmultiplicator voor de Bruto Toegevoegde Waarde van Type I voor NACE-code 93 is 1,84, wat inhoudt dat elke € 100 in rechtstreekse Bruto Toegevoegde Waarde, gegenereerd in de sportsector, leidt tot € 84 onrechtstreekse Bruto Toegevoegde Waarde, gegenereerd in de economie. Voor economische waarde creatie is Bruto Toegevoegde Waarde als meetinstrument veel solider dan productie, want het omvat geen dubbele telling van kosten van goederen, verkocht door leveranciers.

Indirecte jobs

De officiële gegevens van het Belgische Federaal Planbureau tonen het indirecte effect op de werkgelegenheid, door te kijken naar de industrie specifieke werkgelegenheids-multiplicators. De relatieve werkgelegenheidsmultiplicator van Type I van 1,76 schat dat voor elke VTE-job die wordt gecreëerd door de sportindustrie, er een extra 0,76 VTE-equivalent wordt gecreëerd.

Indirecte belastingen

Indirecte belastingen zijn belastingen die worden gegenereerd door het bestaan van de profclubs in België. Dit rapport zal niet trachten om deze effecten te ramen voor de meeste belastingen omwille van de niet-beschikbaarheid van economische indicatoren. Het bevat echter wel de totale betaalde BTW bij wijze van een raming van de BTW die werd betaald binnen de hele toevoerketen van de voetbalsector. Het is echter belangrijk te noteren dat er meer belastingen worden gegenereerd omwille van het Belgisch profvoetbal dan op het eerste gezicht het geval lijkt te zijn.

Geïnduceerde impact

Als het gezinsinkomen stijgt door het aanbod van tewerkstelling, dan stijgen ook de gezinsuitgaven. Niet het hele gezinskomen zal worden gespendeerd, maar de National Accounting Matrix, voorzien door het Belgisch Federaal Planbureau, biedt de mogelijkheid om het totale effect op de economie te ramen van de besteding van lonen en kapitaal, verdiend met de sportsector.

Geïnduceerde totale productie

Het gecumuleerde effect van directe, indirecte en geïnduceerde productie bevindt zich in de NAM-matrix en bedraagt 2,46 voor de Belgische sportindustrie (NACE-code 93). Concreet betekent dit dat elke € 100 die door de professionele voetbalclubs in België aan productie wordt gegenereerd, overeenkomt met een totale productie van € 246 als gevolg van directe (€ 100), indirecte (€ 97) en geïnduceerde productie (€ 49).

Geïnduceerde Bruto Toegevoegde Waarde

Dezelfde logica is van toepassing als bij "Geïnduceerde productie", waarbij de multiplier voor cumulatieve directe, indirecte en geïnduceerde BTW 2,35 bedraagt. Dit betekent dat voor elke € 100 gegenereerde Bruto Toegevoegde Waarde door de professionele voetbal clubs in België, dit overeenkomt met een totale gegenereerde Bruto Toegevoegde Waarde van € 235 door directe (€ 100), indirecte (€ 97) en geïnduceerde BTW (€ 38). Voorzichtigheid is geboden bij het bekijken van de geïnduceerde BTW voor de professionele voetbalindustrie, aangezien het bestedingspatroon van vermogende professionele voetballers mogelijk niet volledig overeenkomt met het normale bestedingspatroon.

Geïnduceerde tewerkstelling

Het gecumuleerde effect van directe, indirecte en geïnduceerde jobs staat ook in de NAM-matrix van het Belgische Federaal Planbureau. De relatieve tewerkstellingsmultiplier van Type II voor de Belgische sportindustrie (NACE-code 93) van 2,06 geeft aan dat voor elke VTE in de Belgische professionele voetbalclubs, er 0,76 VTE bijkomt in de hele toeleveringsketen, terwijl er 0,3 VTE bijkomt als gevolg van de besteding van het beschikbare inkomen.

Geïnduceerde belastingen

Net als bij de indirecte belastingen wordt er in de huidige editie geen poging gedaan om deze te schatten.

Contactpersonen

Sam Sluismans

Partner Deloitte België
+ 32 2 800 24 51
ssluismans@deloitte.com

Sacha de Bergeyck

Senior Consultant Deloitte België
+ 32 2 301 85 66
sdebergeyck@deloitte.com

Jelle Vaneldereren

Consultant Deloitte België
+ 32 16 31 41 61
jvaneldereren@deloitte.com

Lars Bulen

Junior Consultant Deloitte België
+ 32 2 455 84 94
lbulen@deloitte.com

Andere contacten

Vincent Fosty

Partner – Media & Entertainment
leider Deloitte België
+ 32 2 749 56 56
vfosty@deloitte.com

Deloitte.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, tax and legal, consulting, and financial advisory services to public and private clients spanning multiple industries. With a globally connected network of member firms in more than 150 countries, Deloitte brings world-class capabilities and high-quality service to clients, delivering the insights they need to address their most complex business challenges. Deloitte has in the region of 312,000 professionals, all committed to becoming the standard of excellence.

This publication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the "Deloitte Network") is, by means of this publication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte Network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this publication.